

## Komentar tedna

Nič ne zmanjšujemo pomena predloga novega republiškega zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v Sloveniji, če zapišemo, da sam po sebi še ne bo mogel urediti vseh odprtih vprašanj, ko gre za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi.

Tudi ne moremo predvideti vseh nerodnosti, ki bodo še vedno nastajale, ko gre za urejanje teh občutljivih vprašanj. Pač pa vemo, kako moramo ravnati, da do nesporazumov ne bi prihajalo, in če že, kako jih kaže razrešiti. Reševati pa jih ne kaže nič drugače kakor pred tremi desetletji in več.

## PRELIVANJE

Že na svojem ustanovnem kongresu na Čebinovem je komunistična partija Slovenije odločno poudarila, da je proti kakršnekoli razlikovanju med vernimi in nevernimi. To programsko načelo je bilo s pomočjo Osvobodilne fronte v celoti potrjeno in uresničeno v narodnoosvobodilni vojni in revoluciji. Seveda z izjemo tistih posameznikov in zavedenih Slovencev, ki so se uklonili izdajalski volji takratne katoliške hierarhije in okupatorja. Toda ogromna večina Slovencev se je opredelila za boj zoper sovražnika. Ne glede na svetovnonazorsko prepričanje. Boris Kidrič je že v tistih časih dejal, da je narodnoosvobodilna vojna – tudi dejanje katoliških množic.

Te principe sožitjamed vernimi in nevernimi smo zapisali tudi v vse povojne dokumente, takšni so našli svoj izraz v novi ustavi in predlogu novega republiškega zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v SR Sloveniji. Toda kot rečeno: vseh zadev zakon ne bo mogel razrešiti. Zato se v Sloveniji ustanavljajo – marsikje pa tudi že delujejo – koordinacijski odbori za urejanje vseh odprtih vprašanj med samoupravno organizirano socialistično družbo in verskimi skupnostmi. So torej oblika široke demokracije in odprtosti Socialistične zveze, kjer se verni in neverni praviloma ne bi smeli pogovarjati o odnosih med verujočimi in neverujočimi, pač pa o tem, kako skupno dograjevati in uresničevati načela socialistične demokracije. Pri tem imajo vsi enako možnost in odgovornost – edina omejitev za vse so ustavna določila in splošno veljavni principi socialističnega samoupravljanja.

Tako smo tudi razumeli poudarek nedavne seje republiškega koordinacijskega odbora, ki svojo aktivnost vse bolj preliva tudi na raven občin in krajevnih skupnosti.

MILAN MEDEN

# NE naš čas

26. marca – Leto XII. – Št. 12 (321) – Cena 2 din  
Glavni urednik Ljuban Narakš  
Odgovorni urednik Stane Vovk

### DELAVSKI SVET GORENJA POTRDI ZAKLJUČNI RAČUN

## Večji izvoz.

V ponedeljek 22. marca je bila redna seja delavskega sveta delovne organizacije Gorenje, TGO, Velenje. Na seji so med drugimi pomebnimi vprašanji obravnavali zaključni račun delovne organizacije za leto 1975.

Delavci temeljnih organizacij združenega dela Gorenja so že pred sejo ugotavljali in razdelili dohodek na svojih zbiorih. Delavski svet delovne organizacije pa je potrdil zaključni račun za celotno delovno organizacijo Gorenje, TGO, Velenje.

V tovarni Gorenje so lani proizvedli novih izdelkov v vrednosti 3.326 milijonov din, to je za 7,6 % več kot leto poprej.

Na domačem trgu so prodali izdelkov v vrednosti 1.985 milijonov din, na tuja tržišča pa so izvozili za 764,5 milijona din izdelkov, kar je 44.531 tisoč dolarjev. Skupno so torej prodali izdelkov v vrednosti 2.749,9 milijona din. Pri tem je treba omeniti, da so povečali izvoz v primerjavi z letom 1974 kar za 43 %. Tak uspeh so dosegli kljub velikim težavam na svetovnem tržišču. Pokazalo pa se je tudi, kako je pravilna usmeritev Gorenja v izvoz in bodo v bodoče temu posvečali še več pozornosti.

V Gorenju so dosegli leta 1975 celotni dohodek v višini 3.978,6 milijona din. Zaradi vedno višjih cen osnovnih surovin in drugega materiala so morali za porabljen sredstva odšteti 3.355 milijonov din. Tako je znašal dohodek delovne organizacije 561 milijonov din.

ZBOR BRIGADIRJEV  
MDB „BRATSTVO  
IN ENOTNOST“  
BO 31. MARCA  
V ŽUPANJI:

## Snidenje po letu dni

Poročali smo že, da bo prejela mladinska delovna brigada „Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije, ki jo je lani sestavila Tovarniška konferenca Zveze socialistične mladine „Gorenje“ Velenje za zvezno mladinsko delovno akcijo „Kozjansko 1975“ plaketo Veljka Vlahovića, sodelovala pa bo tudi na slovesnostih ob 30-letnici prve mladinske delovne akcije pri nas.

Zbor brigadirjev MDB „Bratstvo in enotnost“ elektro in elektronske industrije Jugoslavije bo 31. marca ob 11. uri v Županji. Popoldne se bodo brigadirji odpeljali v Brčko. Na slovesnosti, posvečeni 30-letnici mladinskih delovnih brigad, bo prejela brigada Plaketo „Veljko Vlahović“ Zvezne konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije. 1. aprila pa bodo brigadirji odpremili na pot letošnjo zvezno štafeto mladosti, ki bo z najboljšimi željami vseh naših narodov in narodnosti predsedniku Titu za njegov 84. rojstni dan krenila na pot iz Brčkoga.



Na osnovni šoli Karel Destovnik-Kajuh je odprta osma razstava „LIKOVNI SVET OTROK“, ki letos poteka pod geslom „Mati in otrok“. Na razstavi, ki bo odprta do 30. maja, razstavljajo svoje izdelke učenci iz 69 osnovnih šol iz Slovenije ter zamejstva. Na sliki lesena plastika Mirka Vovčnika iz osnovne šole Antona Askerca iz Velenja „V MAMINEM OBJEMU“, za katero je na slovesni otvoritvi razstave prejel lepo knjižno nagrado.

### V ŠALEŠKI DOLINI

## Povezovanje gostinstva in trgovine

Pobuda, da bi tesneje povezali trgovsko in gostinsko dejavnost na območju občine Velenje, ni od včeraj. Že večkrat so bile ugotovljene in poudarjene prednosti tovrstnega povezovanja oziroma združevanja dela in sredstev, nazadnje tudi med javno razpravo o predlogu družbenega načrta občine Velenje za leto 1976.

Žal pa so se vse dosedanje akcije ustavile le pri pobudah. Prave zavzetosti za povezovanje ni bilo čutiti. Nekateri zadnje akcije pa dajejo vendarle slutiti, da bo naposled tudi na področju povezovanja trgovske in gostinske dejavnosti v občini Velenje prišlo od pobud do akcije.

Nedavno tega so se v Šmartnem ob Paki sestali predstavniki gostinskih delovnih organizacij „Paka“ Velenje, „Pod gralom“ Velenje in „Kajuhov lom“ Šoštanj in trgovskega podjetja „Vino“ ter pregledali

poslovanje v preteklem letu. Ugotovili so, da so rezultati gospodarjenja zadovoljivi, bili pa bi lahko še boljši, če bi bolj sodelovali. Laže bi zlasti še uresničevali razvojne načrte posameznih delovnih kolektivov in tako uresničevali predvidevanja družbenega plana razvoja občine Velenje do leta 1980, ki daje močan poudarek tudi razvoju tovrstne dejavnosti. Na sestanku so se predstavniki vseh 4 delovnih organizacij dogovorili, da bodo imenovali komisije, ki naj preučijo možnosti za povezovanje oziroma združevanje

dela in sredstev med temi delovnimi skupnostmi. Ustanovili pa so tudi skupno integracijsko komisijo, ki ji predseduje Tone Repnik, diplomirani inženir, direktor Trgovskega podjetja „Vino“ Šmartno ob Paki.

Do prihodnjih sestankov bo treba pripraviti vrsto analiz in predlogov samoupravnih splošnih aktov, med drugim analizo potrebnosti oziroma upravičenosti povezovanja, predlog za novo samoupravno organiziranost ter osnutek razvojne usmeritve.

Pričakovati je mogoče, da bo v javni razpravi sprejeta zamisel, da naj bi se vse tri gostinske delovne organizacije in trgovsko podjetje „Vino“ združile v delovno organizacijo, ki bi imela 4 temeljne organizacije

združenega dela. Ta nova delovna organizacija pa bi se povezala s trgovskim in proizvodnim podjetjem „Era“ v sestavljeno organizacijo združenega dela.

## VEČJI DOHODEK

Trgovsko podjetje „Vino“ Šmartno ob Paki je lani, ko so slavili 25-letnico obstoja delovne organizacije, doseglo na 111 milijonov dinarjev celotnega dohodka, ali kar 43 % več.

Pomembno je tudi, da se je v isti primerjavi pri 10 odstotnem zvišanju števila zaposlenih povečal dohodek kar za 60 odstotkov, večino ostanka dohodka (in sicer 3,610.000 dinarjev) pa je delavski svet namenil v poslovni sklad.

Lani je trgovsko podjetje „Vino“ Šmartno ob Paki povečalo zmogljivosti kleti tako, da lahko zdaj vskladiščijo nad 1 milijon litrov vina. Klet je zdaj v celoti posodobljena. Zgradili so tudi nove prostore za vskladiščenje embalaže ter za garaziranje tovarnjakov.

Letos želijo doseči za okrog 15 odstotkov višji celotni dohodek, kot so ga bili lansko leto. Ob tem pa želijo dokončati tudi investicije, začete preteklo leto. Tako bodo urejali okolico novih prostorov, opremili bodo razširjene pisarniške prostore ter opravili še nekatera druga dela. Skupaj bodo, kot računajo, za investicijska dela porabili nad 1 milijon dinarjev. Odplačati pa bo treba še obveznosti za lansko leto opravljena dela.

## Gaspari v Velenju

Kulturni center Velenje pripravlja v galeriji knjižnice retrospektivo slikarskih in risarskih del zelo znanega in cenjenega slovenskega slikarja Maksima Gasparija. Za razstavo v Velenju smo zbrali okrog 70 del in razstavili bomo izbor najboljših eksponatov oziroma toliko del, kolikor bomo imeli prostora v galeriji knjižnice. Ekspozate smo zbirali v Celju, Slovenj Gradcu, Mariboru, Ljubljani, Šaleški dolini in drugje.

Slikar pripada slikarskemu rodu preteklega stoletja. Rodil se je 26. februarja 1883 in je menda naš najstarejši živeči slikar. V ljudski šoli je prekašal vse učence v risbi in želja, da bi postal slikar, ga je gnala v svet. Slikarstvo je študiral na Dunaju pri profesorju Bacherju. Bil je član umetniškega društva „Vesna“. Program tega društva je bil: „Iz naroda za narod.“

Po vrnitvi v Ljubljano je postal profesor risanja na I. državni gimnaziji, kasneje pa na grafični šoli: končno je sprejel mesto restavratorja Etnografskega muzeja v Ljubljani.

Gasparijevo življenje je nepretrgan delovni dan, poln načrtov in ustvarjanja. Njegov slikarstvo je izpolnilo marsikatero našo potrebo, pa naj je ta klicala po samostojni podobi ali ilustraciji, karikaturi ali politični satiri. Privlačili so ga lepota starih

predmetov vsakdanje rabe, slikoviti kmečki domovi narodne noše in tipi ljudi. Znal je prislunhiti ljudskemu pripovedništvu o kamniški Veroniki, pol deklici, pol kači, se vživljal v romantiko rokovnjačev: spoznaval je vaše posebnosti. Njegovo slikarstvo je splet slovenske folklore, ljudskih običajev, matere z otrokom, podane

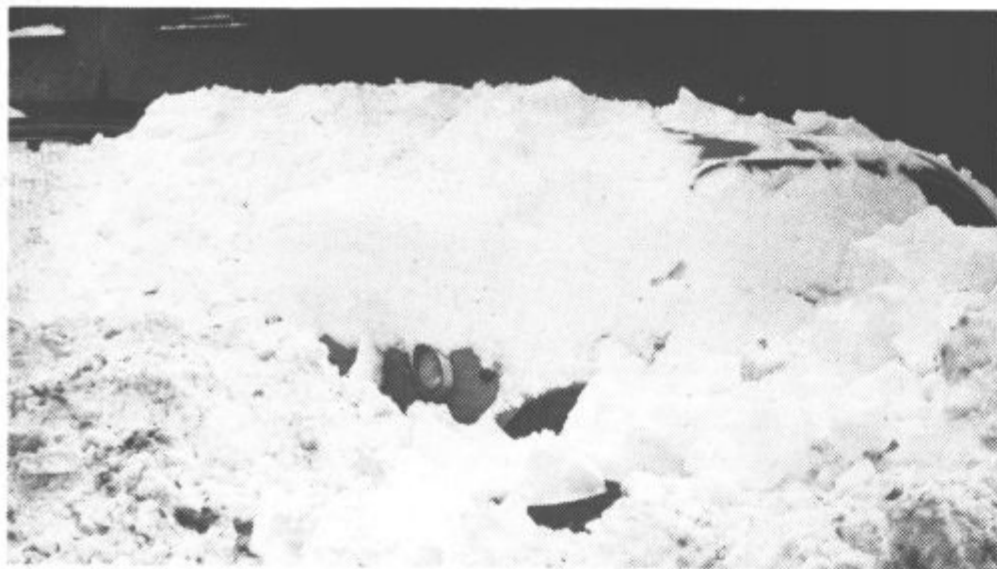


M. Gaspari, lastna podoba, svinčnik, 1959

zdaj ob zibelki ali z otrokom v naročju. Vse pa je postavljeno pred osredje slovenske kmečke arhitekture ali alpske pokrajine.

Predolgo pa bi bilo naštevati knjig in pravljic, ki jih je ilustriral. Otroci smo se veselili njegovih slik in ilustracij.

RAZSTAVO BOMO ODPRILI V VELENJU, V OKVIRU PETKOVEGA KULTURNEGA VEČERA 2. APRILA ob 19. URI – SODELOVAL BO SLOVENSKI OKTET.



## Zima odhaja, ostala je slika

Iz posnetka ni težko rešiti skrivalnice. Sneg je bil garaža več avtomobilom na Tomšičevi cesti v Velenju. Iz snega se komaj vidijo luči. Več avtomobilov pa je bilo povsem zasutih. Komunalci so očistili sneg na pločnik, lastniki avtomobilov pa niso

mogli zmetati snega nazaj na cesto ali pa morda v kleti. Kljub polmetrski snežni odeji so imeli nekateri sosednji bloki lepo očiščeno dvorišče, drugi pa so kar pozabili na občinske odloke na red in prizadevanja.

## Seminar v Zavodnjah

Občinski sindikalni svet Velenje bo jutri skupaj z velenjsko delavsko univerzo že tretjič v tem letu pripravil v Zavodnjah enodnevni seminar za sindikalne poverjenike in člane izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata.

Udeleženci seminarja bodo poslušali naslednja predavanja: sindikat-organizacija delavskega raz-

reda, organiziranost sindikata, poverjenik in člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, ljudska obramba in družbena samozaščita in oblike dela osnovne organizacije sindikata. Po končanem predavanju bo kot že na predhodnih dveh seminarjih pogovor s predavatelji in predstavniki občinskega sindikalnega sveta.

### POT MIRU

Mehika, Panama in Venecuela, tri latinskoameriške države, ki jih je prejšnji teden obiskal predsednik republike Josip Broz Tito. To je bil dogodek, ki ga je ves svet pozorno spremljal in tudi komentiral. Poleg velikega pomena tega obiska za nadaljnji razvoj odnosov Jugoslavije s temi deželami, pa je imel Titov obisk še širši pomen, saj so pogovori predsednika Tita z državniškimi Mehike, Paname in Venecuele temeljito zajeli vse peče svetovno problematiko, ki tako ali drugače kali mir in povzroča pekoče točke na zemeljski obli.

Saracaški dnevnik Nacional je v svojem komentarju ob Titovem obisku med drugim zapisal, da si je Jugoslavija zagotovila velik ugled v svetu ter da ima pomembno vlogo v svetovni politiki. To je zgled, ki zasluži, da ga preučujemo vse majhne in nerazvite dežele, piše ta dnevnik in dodaja, da položaj Jugoslavije na mednarodnem prizorišču ni nevtralističen, temveč da pomeni nevrščnost Jugoslavije, sodelovanje v boju proti imperializmu in nasprotovanje blokom. Nacional poudarja, da je predsednik Tito znal povezati odlike socialističnih teoretikov z odlikami borbenega voditelja ljudstva. V tej zvezi navajajo besede predsednika Pereza, da je Tito državljani sveta in državnik miru.

### ODHOD S SCENE

Britanski premier Harold Wilson je ondan sporočil britanski kraljici, da odstopa s predsedniškega položaja. Bila je to presenetljiva odločitev, ki je vnesla v življenje Angležev precejšnje vznemirjenje. Naslednik Harolda

Wilsona na položaju šefa laburistične stranke in predsednika britanske vlade bo znan te dni. Kdoroli že bo, pa njegovo delo ne bo lahko. Dežela ni v rožnatem položaju, inflacija in še marsikatero druge skrbi delajo Angležem sive lase. Kaj je pravzaprav še ostalo od nekdanjega imperija, kjer ni sonce nikoli zatono in je veljal funt šterling za kralja in kraljico vseh valut?

### POLEMIKA

Na rednem letnem zasedanju sovjetske akademije znanosti je član politbiroja CK KP SZ Mihail Suslov ostro obsodil „regionalne“ in „nacionalne“ variante marksizma, ki jih zagovarjajo oportunisti, hkrati pa je poudaril, da imajo temeljna načela marksizma-leninizma „internacionalni in neminljiv pomen“. Nastop Suslova pomeni zaostritev sovjetskega stališča do določenih tokov v mednarodnem delavskem gibanju, ki jih je naplaval na površje tudi minuli 25. kongres sovjetske partije. Govor Mihaila Suslova, ki velja vrsto let za poveljnika sovjetskega teoretika in ideologa, je tudi prvi javni nastop člana partijskega vodstva po 25. kongresu, zato je seveda v njem zanimivo poiskati prve uradne ocene kongresne razprave – posebej še zato, ker je ta razprava bolj jasno kot kdaj prej razkrila z nastopi nekaterih vodij tujih delegacij, v prvi vrsti zahodnoevropskih, da so se v madnarodnem delavskem gibanju okrepile težnje po izgradnji samostojne poti v izgradnji socializma. In dejansko so besede Suslova namenjene ravno tistim, ki so na kongresu zagovarjali takšno samostojna stališča.

## ...IN DOMOVINI

**POKOJNINE** – Pokojninski dohodki kmetov v Sloveniji – te trenutno prejema več kot 40.000 upravičencev – se bodo povečali od 300 na 410 dinarjev. Kot je predvideno v novem finančnem načrtu sklada starostnega zavarovanja kmetov za leto, bo pokojnina kmetov predstavljala 30 odstotkov najnižje pokojnine iz lanskega leta, ki jo bo določila skupnost pokojniškega in invalidskega zavarovanja. Lani je ta vsota znašala 1358 dinarjev.

**PREDOR** – V srednjeročnem obdobju do leta 1980 bi bilo treba poleg cestnega predora skozi Učko, zgraditi tudi železniški predor. Tako bi istrske proge skozi Učko povezali z reškim železniškim vozliščem, obenem pa bi se za 70 kilometrov zmanjšala oddaljenost do Zagreba, kar je eden bistvenih pogojev za oživitve istrskih luk in ekonomično izkoriščanje istrskih prog. Zdjaj tečejo pogajanja, da bi dobil prednost ta predlog, za njegovo uresničitev pa bi porabili okoli 400 milijonov dinarjev.

**POHIŠTVO** – S 1. julijem letos bo tudi pohištvo dobilo etiketo JUS. To pomeni, da bodo pohištvo izdelovali po jugoslovanskih standardih o kvaliteti. Prodano pohištvo bo moralo imeti deklaracijo o konstrukciji, vrsti lesa, držljivosti in roku trajanja. Preverjanje standardov bodo zaupali posebej opremljenim institutom, kakršne že imamo v Ljubljani, Sarajevu in Beogradu.

**TOVARNA** – Konec letošnjega leta bo v Angliji začela obratovati prva jugoslovanska tovarna. Za ta navedeni podvig se je odločilo združeno podjetje Iskra iz Kranja, ki bo blizu Lanchestra odprlo obrat za proizvodnjo pirolitskih uporov, zelo iskane izdelke za proizvodnjo televizijskih sprejemnikov. Računajo, da bodo vslo letno proizvodnjo v vrednosti milijon funtov prodali na britanskem tržišču. Iskra bo v gradnjo tovarne investirala 300.000 funtov šterlingov. Projektiranje se je začelo že lani, doslej pa so že postavili tovarniško poslopje.

**RIBE** – Strokovnjaki ocenjujejo, da se je poraba rib v Jugoslaviji v zadnjem desetletju podvojila, toda z letno porabo 2,6 kilograma na prebivalca smo še vedno na dnu evropske lestvice. To pa hkrati pomeni, da so pri nas še vedno velike možnosti za večjo porabo rib in prehrani prebivalstva.

**NAFTOVOD** – Jugoslovanski naftovod, ki bo predvidoma dolg okrog 735 kilometrov, bo predstavljal največjega med objekti, ki smo jih pri nas zgradili po osvoboditvi. Pri financiranju njegove izgradnje bo s svojim posojilom sodelovala tudi Mednarodna banka za obnovo in razvoj. Naložbe v prvo fazo izgradnje naftovoda (dela v tej fazi naj bi končali do konca junija 1978) bodo veljala 6,875 milijarde dinarjev. Dele tega zneska bodo predstavljala zunanja posojila: Kuvajta, Libije, Madžarske, CSSR ter omenjene Mednarodne banke. Posojilo slednje bo znašalo 49 milijonov dolarjev.

**TURIZEM** – Po osnutku dogovora o temeljih družbenega razvojnega načrta SFRJ do leta 1980 naj bi v Jugoslaviji do konca tega desetletja uredili 76.000 postelj v temeljnih in 130.000 postelj v drugih turističnih zmogljivostih. Zato pa bi potrebovali skoraj 22 milijard dinarjev, od tega 66 odstotkov iz domačih in ostanek iz tujih sredstev. Le tako bi se število nočitev tujih turistov povečalo vsako leto za sedem, devizni dohodek pa za devet odstotkov. Lani smo s turizmom dosegli skoraj milijardo dolarjev deviznega dohodka.

**SMETI** – Na smetiščih po vsej državi je lani zgorelo najmanj milijardo in pol dinarjev. Toliko denarja v devizah je dalo lani naše gospodarstvo samoza uvoz starega železa, starega papirja in drugih odpadkov, ki jih pri nas nismo mogli uporabiti. Na primer uvozili 427.000 ton starega železa in 90.000 ton starega papirja. Vsega skupaj, računajoči tudi staro steklo, rabljene avtomobilske gume in druge odpadke, je bilo za 43 odstotkov več kot leto poprej.

# Vprašanja in odgovori delegatov

#### 1. VPRAŠANJE

Stanovalci stanovanjskih blokov v ulicah: Prešernova, Kraigherjeva in Šaleška 2 se pritožujejo nad neprimerno urejenim odpadnim časom kegljišča hotela Paka. Strinjajo se, da je ta objekt odprt do 3. ure zjutraj le ob sobotah, ob delovnikih pa naj bi bil odprt le do 24. ure.

(Vprašanje je postavila delegacija krajevne skupnosti Center levi breg – Velenje)

#### ODGOVOR

1. Ker ne vemo, kaj moti prebivalce navedenih ulic (ali ropotanje v kegljišču, ali preglasni gostje) bi želeli, da bi dobili tudi to mnenje.

2. Mi smo dolžni, da se prilagodimo zahtevam krajanov – našim sosedom, vendar ravno tako pa tudi željamo in zahtevamo gostov, poleg tega so pa tu še tudi naši viri dohodka, da lahko krijemo vse obveznosti, ki jih imamo.

3. Zaradi podanega predlagamo, da bi se pri nas zglasil predstavnik navedenih stanovanjskih blokov, kakor tudi predsednik krajevne skupnosti Velenje – levi breg. (Odgovor je dal Hotel „Paka“ Velenje)

#### 2. VPRAŠANJE

Zakaj so se v letošnjem letu štipendije zavoda za zaposlovanje znižale, kljub višjim življenjskim stroškom, kljub izobvestila razvidnih podatkov o minimalnih štipendijah, občinska izobraževalna skupnost pa je imela v letu 1975 ca 300 milijonov (starih) din ostanka sredstev, ki jih ni porabila.

(Vprašanje je postavil delegat RŠC TOZD EKO).

#### ODGOVOR:

1. Skupnost za zaposlovanje ne štipendira, temveč le opravlja administrativno-tehnične in strokovne posle za skupno komisijo za štipendiranje občine Velenje. Politika štipendiranja je stvar komisije.

2. Ne moremo govoriti o minimalnih štipendijah iz tega naslova: minimalne so lahko le kadrovske štipendije. Štipendije iz združenih sredstev ali tako imenovane socialne štipendije so odvisne od materialnega stanja prosilca in imajo namen izenačevanja materialnega stanja učencev in študentov oz. imajo namen zagotoviti osnovni življenjski minimum učencu ali študentu. Če se je komu v letošnjem letu znižala socialna štipendija, se je zato, ker so skupni dohodki družine v letu 1975, iz katere izhaja štipendist, dvignili več kot so se dvignili izračunani življenjski stroški v letu 1976.

3. Kako je z neporabljenimi sredstvi občinske izobraževalne skupnosti (delegat govori o 300 starih milijonih) ne vemo. Dvomimo pa v ta podatek, saj navajajo kot vzrok, da kadrovske ne štipendirajo prav pomankanje finančnih sredstev, poleg tega pa naši skupnosti dolgujejo za lansko leto še 5 starih milijonov. Če je podatek o neporabljenih sredstvih občinske izobraževalne skupnosti za leto 1975 točen, bi bilo prav, da nam dolg iz leta 1975 čimprej poravnajo.

(Odgovor je posredovala Skupnost za zaposlovanje Velenje).

#### 3. VPRAŠANJE

Pri naložbah v negospodarske investicije je zajet tudi vrtec Škale. Zanj je namenjenih 300.000 din kot sofinanciranje. IS to vsoto smo zadovoljni, vendar pa nas tare drug problem.

Za izgradnjo vrtca bo potrebnih 1.625.000 din. Izven občine Velenje nam je že uspelo dobiti 750.000 din kredita, ki ga bomo s sredstvi samopri-

spevka v roku dveh let sposobni vrniti. Primanjkuje pa nam še okoli 875.000 din, ki jih z nobenim dogovarjanjem do danes še ni uspelo dobiti. V petih letih bomo v KS zbrali s samopriskom toliko sredstev, da bomo v celoti krili stroške investicije.

Že pred referendumom je bil sklenjen dogovor, da bodo imele tiste KS prednost, ki v preteklem referendumskem obdobju niso dobile nič. Ker se je ta dogovor popolnoma izjalovil, postavljamo vprašanje delegatov, kje je tista zavest in obljuba, za katero smo se dogovorili pred referendumom.

Pri sestavi prednostnega reda za izgradnjo objektov naši delegati niso sodelovali, saj nismo bili obveščeni, kdaj in kje je bil ta sestanek.

Kljub temu, da smo si zagotovili že 50 % sredstev za izgradnjo vrtca, se nekaterim ne zdi vredno, da bi razmišljali, kako bi nam pomagali najti manjkajoči del sredstev. Menda ne bomo dovolili, da bi sredstva, ki jih imamo že zagotovljena, pustili, da bi ostala neizkoriščena ali morda celo propadla.

Vprašanje: Prosimo za nasvet in pomoč, kje naj dobi naša KS preostali del kredita za pokritje investicije?

(Vprašanje je postavil delegat zborna krajevne skupnosti v imenu delegacije KS Škale – Hrastovec).

#### ODGOVOR:

V letu 1976 imamo v svojih programih točno začrtano politiko financiranja negospodarskih investicij za objekte splošnega družbenega pomena, in sicer:

1. Sredstva samopriskevka občanov, ki se zbirajo na žiro računih KS.

2. Sredstva samopriskevka v višini 70 %, ki ga združujejo mestne KS in se zbirajo na žiro računih občinske izobraževalne skupnosti otroškega varstva.

3. V redni prispevni stopnji na osnovi bruto OD po Družbenem dogovoru o razporejanju dohodka v občini Velenje za leto 1976, se zbirajo sredstva na žiro računih občinske izobraževalne skupnosti otroškega varstva.

4. Prav tako se po 23. členu Družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje za leto 1976, zbirajo sredstva na žiro računih za občinsko izobraževalno skupnost in občinsko skupnost otroškega varstva.

Z vsemi temi sredstvi, bodo v letu 1976 razpolagale same Krajevne skupnosti in samoupravne interesne skupnosti.

Bivšega sklada za NGI iz naslova prispevka po samoupravnem sporazumu TOZD za leto 1976 ni več.

Predlagam, da se za manjkajoča sredstva pri gradnji vašega vrtca, dogovarjate z zgoraj navedenimi predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti in predstavniki Krajevne skupnosti.

(Odgovor je dal oddelek za finance Skupščine občine Velenje).

#### 4. VPRAŠANJE

Kdaj bo oddelek za notranje zadeve organiziral tečaj za šoferje – traktoriste v smislu določil novega zakona?

(Vprašanje je postavil delegat zborna združenega dela Ivan Arlič)

#### ODGOVOR:

Organizacija tečajev – teorije in praktične vožnje za kandidate voznikov motornih vozil ni v pristojnosti občinskega upravnega organa za notranje zadeve.

Zakon o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 24/75) v 62. členu določa, da se pripravljane kandidati za voznike motornih vozil opravlja v registriranih avto-šolah. Na območju naše občine delujeta dve registrirani avto šoli in sicer pri AMD Šaleška dolina“ v Velenju ter pri društvu ljudske tehnike v Šmartnem ob Paki, ki poleg teoretičnega dela pouka opravljata tudi pouk praktične vožnje. V 64. členu zakona o varnosti cestnega prometa je določba, da se kandidat za voznika motornih vozil, vključno traktorjev za teoretični del vozniškega izpita lahko pripravlja tudi sam. Kandidat za voznika kmetijskega traktorja se sme učiti v praktični vožnji po cesti pod nadzorstvom voznika inštruktorja ali pod nadzorstvom strokca, ki ima najmanj 3 leta vozniško dovoljenje za vožnjo kmetijskega traktorja (kategorija F), kar določa prvi odstavek 66. člena prej navedenega zakona.

V pripravi je tudi delovni osnutek pravilnika o avto šolah in o tablicah za označevanje vozil na motorni pogon, na katerem se kandidati učijo za voznike, ki ga bo verjetno v najkrajšem času izdal republiški sekretar za notranje zadeve in ki bo podrobneje določal način in program opravljanja izpita voznikov kmetijskih traktorjev in način izdajanja potrdil voznikom, ki bodo poučevali kandidate. V pripravi je tudi pravilnik o programu in načinu opravljanja vozniških izpitov, preizkusa znanja predpisov o varnosti cestnega prometa in preverjanja vozniškega znanja, ki bo podrobneje določal program in način opravljanja izpitov.

(Odgovor je pripravil Oddelek za notranje zadeve Skupščine občine Velenje).

Na podlagi 184. člena statuta občine Velenje (Uradni vestnik občine Velenje, št. 2/1974)

## SKLICUJEM

17. sejo družbenopolitičnega zbora,
16. sejo zborna združenega dela in
18. sejo zborna krajevne skupnosti

Skupščine občine Velenje, ki bo 31. marca 1976 s pričetkom ob 7. uri v sejni dvorani Skupščine občine Velenje.

Predlagam, da zbori zasedajo skupaj in obravnavajo naslednji

#### DNEVNI RED:

1. Izvolitev komisij za verifikacijo pooblastil delegatov za zbor združenega dela in zbor krajevne skupnosti ter poročila komisij vseh treh zborov;
2. Odobritev poročila o izvršitvi sklepov seje zborov z dne 5. marca 1976;
3. Družbeni dogovor o splošni in skupni porabi v občini Velenje za leto 1976. (Dogovor je bil v javni razpravi in že obravnavan na občinski skupščini);
4. Odlok o proračunu občine Velenje za leto 1976.
5. Družbeni dogovor o temeljih kadrovske politike. (Dogovor je bil v javni razpravi);
6. Družbeni dogovor o družbeni samozaščiti v občini Velenje (Dogovor je bil v javni razpravi);
7. Kratka informacija o gibanju gospodarstva v občini Velenje za leto 1975;
8. a) Odlok o spremembi odloka o davkih občanov  
b) Odlok o spremembi odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve;
9. Odlok o nadomestilu osebnega dohodka in povračilu stroškov delegatov;
10. Dolgoročni okvirni program sodelovanja občin Velenja in Splita;
11. Sklep o potrditvi statuta skupnosti socialnega varstva;
12. Odlok o spremembi odloka o določitvi števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za zbor združenega dela Skupščine občine Velenje. (Obravnava in sprejema ga samo zbor združenega dela).
13. Sklep o potrditvi statutarnega sklepa k statutu Stanovanjskega podjetja Velenje. (Ta sklep sprejme samo zbor združenega dela);
14. Predlog sklepa o imenovanju komisije za pregled zaključnega računa prispevkov in davkov Skupščine občine Velenje.
15. Vprašanja delegatov
16. Razno.

#### REKLI SO TE DNI:

##### DR. BERISLAV ŠEFER:

– Neekonomska ravnanja, ki jih je pri nas še veliko, morajo računati tudi na neekonomske ukrepe zvezne vlade. Kako naj sicer varujemo dogovorjeno politiko in cilje razvoja. Tako imenovanih administrativnih ukrepov zato ne gre obmetavati z neprestanimi očitki.

##### MARJAN ROŽIČ:

– Pri cenah sta prisotni dve tendenci: po eni strani se naprej poskušajo s podražitvami in z zapiranjem tržišča skriti poslovne spodrsiljaje, nadomestiti izgube zaradi zalog in podobno, po drugi strani pa z administrativnimi ukrepi zadržujemo cene na sedanji ravni in tako zanikujemo potrebo po nekaterih popravkih, ki jih narekuje stabilizacijska politika.

##### LUDVIK GOLOB:

– Funkcioniranje delegatskega sistema in uresničitev delegatskih razmerij v vseh sredinah in na vseh ravneh predstavlja predvsem družbenopolitično vprašanje neposredne politične akcije in dejavnosti družbenopolitičnih organizacij.

# Pozornost nalogam po peti seji

Izvršni komite predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije je pripravil 11. marca v Ljubljani posvetovanje o sestavi, vlogi, položaju, metodah in načinih dela svetov Zveze komunistov v delovnih organizacijah, sestavljenih organizacijah združenega dela in poslovnih skupnostih po 5. seji. Posvetovanje je vodil namestnik sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Vlado Janžič.

Uvodno besedo je imel Vinko Hafner, sekretar komiteja mestne konference ZKS Ljubljana, eden od koreferentov na posvetovanju pa je bil tudi Janez Miklavčič, član CK ZKS Slovenije in sekretar komiteja konference ZK v TGO „Gorenje“ Velenje, ki je govoril o izkušnjah sveta ZK sestavljene organizacije združenega dela Elektrokovinska industrija ter o delu Zveze komunistov v velenjskem „Gorenju“.

Razpravo Janeza Miklavčiča (sicer neavtorizirano in z vmesnimi naslovi uredništva) objavljamo v celoti.

Uresničevanje ustavnih načel je v procesih združevanja in angažiranja združenega dela v preteklosti postavljalo pred Zvezo komunistov nenehno vprašanje, kako se organizirati, da bi zagotovili idejno enotnost in akcijsko učinkovitost v danih razmerah in v interesu uspešnega samoupravnega družbeno-ekonomskega razvoja.

To vprašanje je zahtevalo odgovor in organizacijsko ukrepanje v osnovnih organizacijah ZK v vseh odnosih, katere temeljna organizacija združenega dela vzpostavlja, razvija oziroma ima interes vzpostaviti z drugimi TOZD v organizaciji združenega dela ali v sestavljeni organizaciji združenega dela, pa tudi znotraj TOZD ali delovne skupnosti v akcijskem povezovanju osnovnih organizacij ali posameznikov v komercialnih predstavništvih ali servisnih centrih v državi in tujini.

V sedanjem obdobju pa se postavljajo še potrebe organiziranja delovanja ZK v procesih združevanja v širše oblike samoupravne povezanosti v dohodkovnih reprodukcijskih kompleksih.

Kompleksnost organiziranega delovanja ZK v takih razmerah ni samo kvantitativna temveč tudi kvalitativna značaja, saj gre za različne oblike združevanja in organiziranja združenega dela. To kompleksnost odnosov bom poskušal predstaviti z nekaterimi pokazatelji za sestavljeno organizacijo združenega dela Elektrokovinska industrija in „Gorenje“.

## ● W ELEKTROKOVINSKI INDUSTRIJI 94 TOZD

94 TOZD, kolikor jih je skupno v sestavljeni organizaciji združenega dela Elektrokovinska industrija, je združenih v 16 organizacijah združenega dela. V sestavi „Iskra“ je 56 TOZD v 6 organizacijah združenega dela, v sestavi „Gorenje“ pa 38 TOZD v 10 organizacijah združenega dela.

Temeljne organizacije združenega dela so locirane v številnih občinah, in razen v Sloveniji so še v drugih socialističnih republikah oziroma pokrajinah. Za organizacije združenega dela v sestavljeni organizaciji združenega dela „Iskra“ je značilna predvsem branžna osnova združevanja, za organizacije združenega dela v sestavljeni organizaciji združenega dela „Gorenje“ pa predvsem teritorialna osnova združevanja.

Med vsemi TOZD v Elektrokovinski industriji jih je v reprodukcijskem procesu znotraj te sestavljene organizacije združenega dela povezanih malo, saj znaša po vrednosti reprodukcijski tok v smeri „Iskra“ – „Gorenje“ komaj 15 % reprodukcijske mase „Gorenja“, oziroma 6 % v smeri „Gorenje“ – „Iskra“. To pomeni, da dohodkovna povezanost v reprodukcijskem procesu ni značilna za Elektrokovinsko industrijo.

## ● NEPOSREDNI INTERESI DELAVCEV IN DRUŽBENE SKUPNOSTI

Stopnja povezanosti v reprodukcijskem procesu je sicer različna znotraj „Iskre“ in „Gorenja“, vendar v nobenem primeru ne pomeni prevladujoče značilnosti, kar velja še zlasti za organizacije združenega dela znotraj obeh sestavljenih organizacij združenega dela.

Združevanje v sestavljeno organizacijo združenega dela „Gorenje“ in enako združevanje v Elektrokovinsko industrijo postavlja zato v samoupravnih sporazumih druge cilje, kateri izražajo neposredne interese delavcev in družbene skupnosti.

Ti pa so:

- skupno načrtovanje programske usmeritve in gospodarskega razvoja za vse TOZD na osnovi družbeno-ekonomskih izhodišč,
- skupna razvojno-raziskovalna dejavnost na tehničnem in tržnem področju,
- združevanje finančnih funkcij v interni banki,
- organiziranje in povezovanje skupne trgovine.

Ti cilji se postopoma uresničujejo z večjim uspehom v „Iskri“ in „Gorenju“, v sestavljeni organizaciji združenega dela Elektrokovinska industrija pa je šele v zadnjem času prišlo do opaznih premikov in tudi prvih skromnih rezultatov.

## ● POVEZOVANJE VSEH TOZD

Naštetim institucionaliziranim oblikam združevanja se je v preteklem letu pridružila še neinstitutionalizirana oblika zdru-

ževanja, ki s samoupravnim sporazumom zajema vse TOZD, ki so udeležene v reprodukcijskem procesu pri nastajanju proizvodov „Gorenje“.

Sporazum tako zajema področje bazične proizvodnje, predelave, blagovnega prometa in bančništva. Namen sporazuma je:

- zagotoviti enakopravnost in sodelovanje pri delitvi dohodka,
- stimulirati interes za večji dohodek in gospodarsko rast,
- koordinirati in usklajevati vse akcije v enotnem reprodukcijskem procesu.

Čeprav ni dvoma, da sporazum ne predstavlja v svoji vsebini popolnosti, saj tudi obvezuje podpisnice, da ga izpopolnjujejo in usklajujejo z zakoni, ki bodo to področje združevanja regulirali, vendar predstavlja korak naprej v uresničevanju ustavnih načel.

## ● ORGANIZIRANOST ZVEZE KOMUNISTOV

Zveza komunistov je organizirana v vseh TOZD in delovnih skupnostih v osnovnih organizacijah, razen nekaj izjem, kjer ni statutarnih pogojev.

Kjer je več osnovnih organizacij ZK v organizaciji združenega dela so le-te ustanovile skupne organe – svete ali konference z izvršilnimi organi sekretariata oziroma komiteji. Konference oziroma sveti so sestavljeni tako, da ima vsaka osnovna organizacija ZK vsaj 1 člana ali pa več po ključu, ki je sprejet v statutarnem sklepu osnovnih organizacij. Sekretariati oziroma komiteji pa so sestavljeni v večini primerov na kadrovske osnovi.

Konferenca in sekretariat oziroma komite se posebno ob zadnjih volilnih konferencah in po 5. seji Centralnega komiteja ZK konstituirajo praviloma v tistih organizacijah združenega dela, ki imajo TOZD na področju ene občine.

V sestavljeni organizaciji združenega dela „Iskra“ in prav tako v sestavljeni organizaciji združenega dela „Gorenje“ sedaj ni vodstev, to je svetov ZK. V sestavljeni organizaciji združenega dela „Iskra“ je svet ZK obstajal in je prenehal delovati z ustanovitvijo Sveta ZK Elektrokovinska industrija. V sestavljeni organizaciji združenega dela „Gorenje“ pa stalnega skupnega vodstva ZK ni bilo; letno so se sestajali sekretarji vodstev ZK v organizacijah združenega dela na posvete, predvsem ob sprejemanju skupnega letnega ali srednjeročnega načrta, ob pobudah za nove integracije v preteklosti, ali pa so sporazumno ustanovili akcijske štabe za posebne naloge, kot npr. v razdobju priprav na združevanje z „Iskro“.

Pobuda za ustanovitev sveta ZK v sestavljeni organizaciji združenega dela „Gorenje“ koncem leta 1974 po posvetu z odgovornimi tovariši na Centralnem komiteju ZK ni bila uresničena, ker je sovpadala z ustanavljanjem sveta ZK Elektrokovinske industrije in neposredno nalogo vzpostavitve idejne in akcijske enotnosti komunistov Elektrokovinske industrije pri uresničevanju samoupravnega sporazuma.

Ustanovitev sveta ZK Elektrokovinska industrija je bila uresničena z dokajšnjo zamudo po združevanju „Iskre“ in „Gorenja“. V svetu ima vsaka osnovna organizacija ZK 1 člana. Izvršni organ sveta je sekretariat s sekretarjem. Sekretariat je sestavljen po teritorialnem ključu; iz regij, kjer je več osnovnih organizacij ZK, je tudi več članov kolektiva.

## ● AKTIVNOST ZK V OZD GORENJE

V organizaciji združenega dela „Gorenje“ že več kakor 2 leti deluje konferenca ZK s komitejem kot izvršnim organom. Pri konferenci delujejo še komisije za razvoj samoupravnih odnosov, za družbeno-ekonomsko vprašanja in za idejnopolično delo, pri komiteju pa kadrovska komisija.

Konferenca sprejema programe dela in ocenjuje uresničevanje nalog in družbenopolitične razmere v delovni organizaciji ter ustavno preobrazbo. Še posebno po 7. kongresu Zveze komunistov Slovenije in sprejetju novega statuta Zveze komunistov Slovenije je delovanje konference in komiteja vse bolj usmerjeno v tista področja, ki so ključnega pomena za delovno organizacijo kot celoto. Pri tem se je bilo treba po eni strani otresti dediščine iz nedavne preteklosti, ko je bilo vodstvo ZK v delovni organizaciji vmesni člen med osnovnimi organizacijami ZK in občinskimi komiteji, po drugi strani pa vzpostaviti nov odnos do osnovne organizacije ZK, ki je sedaj neposredno povezana z občinskimi komiteji in tudi polno odgovorna za svoje delovanje.

Nov položaj konference in komiteja v organizaciji združenega dela, katerega je narekoval statut in družbeni razvoj, je sicer povzročal v nekaterih praktičnih primerih dileme o pristojnosti in odgovornosti proti občinskemu komiteju, ki pa so bile s sodelovanjem občinskega komiteja odpravljene. Delovanje konference in komiteja v smeri idejne in akcijske enotnosti osnovnih organizacij ZK v delovni organizaciji v vseh tistih vprašanjih, ki so skupnega interesa delavcev v TOZD, združenih v delovno organizacijo, se je pokazala kot pravilna in potrebna usmeritev. Tako zastavljeni akcijski program in uresničevanje na konferenci sprejetih stališč ni povzročalo odklonilnega stališča v osnovnih organizacijah. Bile so redke izjeme, ko so posamezniki, celo iz popolnoma formalnih razlogov, postavljali vprašanje veljavnosti načela demokratičnega centralizma v primeru izvajanja stališč konference in komiteja, pri tem pa so se sklicevali na 5. točko 16. člena statuta ZKS. O tem vprašanju še danes obstoje različna mnenja, posebno še glede na 4. točko 16. člena statuta ZKS, katero si razlagajo kot nasprotje 5. točki.

## ● NOVE OSNOVNE ORGANIZACIJE

Vključevanje komunistov, ki so sicer v eni TOZD, na primer TOZD Servis in maloprodaja, ali v delovni skupnosti skupnih služb, njihova delovna mesta pa so v drugih krajih, občinah,

republikah in državah, je bilo nepopolno in nezadovoljivo. Takih članov je samo v TOZD Servis in maloprodaja 36, le v enem primeru pa so organizirani v osnovno organizacijo ZK. Povsod drugod, kjer sicer obstajajo statutarni pogoji za ustanovitev osnovne organizacije ZK ali oddelka, pa so dosedanje pobude članov sekretariata osnovne organizacije in komiteja bile na pristojnih občinskih komitejih brezuspešne.

Na pobudo osnovnih organizacij je komisija za statutarna vprašanja pri občinski konferenci ZK Velenje predlagala, da se ponovno sprozi postopek ustanavljanja osnovnih organizacij ali oddelkov ZK, glede na določila statuta ZK republik, in ustanovitev sveta ZK pri osnovnih organizacijah, ki bosta povezovala tiste osnovne organizacije, ki so v drugih krajih. Podobne razmere so v komercialni v delovni skupnosti skupnih služb, ki ima svojo osnovno organizacijo. V tem primeru bi v svet povezali tudi člane Zveze komunistov, ki delujejo v tujini.

## ● PREDLOG ZA SVETA ZK V SESTAVLJENIH ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

Uresničevanje ciljev samoupravnega sporazuma sestavljene organizacije združenega dela „Gorenje“, nadaljnje poglobljanje samoupravnih odnosov in družbeno-ekonomski položaj TOZD, ki sestavljajo sestavljeno organizacijo združenega dela, narekujejo organiziranje ZK tudi na tej ravni. Da bi ZK uresničevala svojo avantgardno vlogo, je nujno, da organizirano deluje povsod, kjer so TOZD združene ali nastajajo pogoji za združevanje.

Na posvetu sekretarjev vodstev Zveze komunistov v organizacijah združenega dela, ki so v sestavljeni organizaciji združenega dela „Gorenje“, koncem decembra preteklega leta, je ob obravnavi samoupravnih in gospodarskih odnosov bila ponovno podana zahteva po ustanovitvi skupnega sveta ZK v sestavljeni organizaciji združenega dela „Gorenje“.

Izhajajoč iz stališča, da član ZK ne sme biti obarvan s pripadnostjo neki delovni organizaciji, kadar gre za skupne interese več delovnih organizacij ali družbene skupnosti, menim, da je ustanovitev sveta ZK v sestavljeni organizaciji združenega dela „Gorenje“ in „Iskra“ potrebna in da mora delovanje teh svetov pospeševati, ne pa zavirati proces združevanja v uresničevanju ciljev, sprejetih s samoupravnim sporazumom in opredeljenih v skupnem akcijskem programu.

Uresničevanje ciljev združevanja z uveljavljanjem ustavnih načel mora z organiziranjem svetov ZK v „Iskri“ in „Gorenju“ postati še učinkovitejša. Preglednost izvajanja nalog bo boljša, odpora in nosilce odpora bo lažje odkriti in odkloniti, predvsem pa bo pomembno v nadaljnjem uresničevanju ustavnih načel in zakona o združenem delu.

## ● VLOGA IN MESTO SVETA ZK ELEKTROKOVINSKE INDUSTRIJE

Svetu Zveze komunistov Elektrokovinske industrije, kateri seveda ostane tudi v bodoče kot skupen organ osnovnih organizacij ZK v sestavi Elektrokovinske industrije, s tem ne bo odvzeta pomembna vloga v ocenjevanju družbenopolitičnih in ekonomskih gibanj, akcijski iniciativi in usklajevanju stališč ter krepitevi akcijske enotnosti komunistov v Elektrokovinski industriji.

Svet Zveze komunistov Elektrokovinske industrije, čeprav ustanovljen z zamudo, ki se je odrazila na intenzivnosti uresničevanja samoupravnega sporazuma, je s sprejetjem akcijskega programa istočasno vzpostavil akcijsko enotnost komunistov v Elektrokovinski industriji, kar je dalo že prve, še skromne, a otipljive rezultate. Pomembnejše pa je, da ti rezultati pomenijo zanesljiv premik z mrtve točke in intenziviranje uresničevanja skupnih interesov.

Ta primer je ponovno dokazal, da je za uresničevanje politike ZK neobhodno jasno določiti cilje, naloge, zadolžitve, idejno in akcijsko se poenotiti in temu ustrezno organizirati.

Obdobje od konstituiranja sveta do sprejetja akcijskega programa je obdobje neučinkovitosti za svet ZK Elektrokovinske industrije, čeprav so si člani ZK prizadevali izluščiti akcijsko usmeritev, to ni uspelo, predvsem zaradi globalnih razhajanj med nekaterimi poslovnimi strukturami glede samoupravnega organiziranja, prioritete nalog itd. Ta zaviralni moment tudi ob prizadevanju posameznikov v poslovnem odboru ni bil odpravljen, dokler niso bila razčiščena nekatera primarna vprašanja odnosov in ciljev organiziranja združenega dela, kar je omogočilo pripravo in sprejetje akcijskega programa. S sprejetjem akcijskega programa so tudi seje sekretariata in svet dobili na aktualnosti, konkretnosti in učinkovitosti, kar pred tem ni bil slučaj.

## ● ORGANIZIRANA AKCIJA ZK TUDI ZNOTRAJ REPRODUKCIJSKIH KOMPLEKSOV

Uresničevanje ustave v odnosih med TOZD, ki so s svojim proizvodnim delom in uslugami vključeni v reprodukcijski kompleks in je s tem v teh odnosih potrebno uresničevati samoupravni dohodkovni odnos, še ne poteka ob organizirani akciji ZK.

Zakon o združenem delu, ki podrobneje opredeljuje te, tudi neinstitutionalne oblike združevanja, postavlja pred nas nalogo, da se organiziramo za uresničevanje ustavnih odnosov in ekonomskih ciljev v reprodukcijskih kompleksih.

Menim, da kot možna oblika dela v primeru, ko ne gre za samoupravno institucionalno organiziranost združenega dela, zadoščajo že posveti delegatov osnovnih organizacij ZK. Za smernice in stališča, sprejeta na teh posvetih, bi veljala obveznost izvajanja po sprejetju v vseh osnovnih organizacijah ZK, ki so sodelovale na posvetu.

# Dragi mladi prijatelji!

Moramo vas pohvaliti, saj pridno sodelujete z nami. Upamo, da vsakič nestrno pričakujete časopis. Vendar pa ne smete biti užaljeni, če kakšen vaš prispevek ni objavljen. Ne obupajte in še naprej sodelujte. Pošiljajte nam svoje prispevke, ki smo jih resnično zelo veselili. Lepo pozdravljeni!

## Ptički pozimi

Pozimi, ko pritisne mraz, nimajo ptički hrane. Ati mi je naredil ptičjo krmilnico, kamor vsak dan nasujem sončnično seme.

## Moja najljubša žival

Jaz imam doma le psa. Psu je ime Kastor. Kastor je velik črn pes. Zato ga imam rada, ker se lahko z njim igram, kadar nimam pouka.

Kadar pride k nam kak tak, da ga naš pes ne mara, začne lajati.

BARBARA JANEŽIČ, 1. raz.  
Osnovna šola Šentilj pri Velenju

Najrajši imam siničko z modro glavico. Tudi na okno jim nasujem hrane. Spomladi bodo imele ptičke zadosti hrane po drevju. V zahvalo, da so preživele zimo, bodo veselo pele.

ZAVERŠNIK MATJAŽ, 1. raz.  
Osnovna šola Šentilj pri Velenju

## MOJA MAMA

Osmi marec je praznik vseh mamic. Tudi moja mamica je praznovala. Moja mamica ima velike lepe oči. V službo hodi v Zalec. Zjutraj mora zgodaj vstati, da ne zamudi vlaka. Ko se vrne iz službe, gre h kosilu. Potem se preobleče in prične pospravljati. Ko sonce že zahaja, prične pripravljati večerjo. Po večerji se umijemo in gremo spat. Mama gre vedno zadnja. Svojo mamo imam zelo rada. Ne dam je nikomur, ker vem, da imam samo eno.

META JORDAN, 3.a  
Osn. šola Smartno ob Paki

META JORDAN, 3.a  
Osn. šola Smartno ob Paki

## Z »Delom« v Kairo

Zbudil sem se na prelomnici dneva. Ponoči ob štiriindvajseti uri. Sele takrat sem se popolnoma zavedel, kaj smo si prisluzili z delom. Številne naročilnice so mi splavale čez misli, odgovori na vprašanja o naročilnih. V novembru samo sanje samozavestnih in pogumnih so se v februarju spremenile v resničnosti. Prvo mesto, z več kot sto naročilnicami prednosti pred gimnazijo in tehnično šolo, je za osnovno šolo lep uspeh. Boj za uvrstitev med prvi tri razrede je bil vseskozi trd. Pozicije so se tedensko menjavale. Bili smo prepričani na uvrstitev, toda kljub temu je na šoli ob razglasitvi rezultatov zavladalo praznično vzdušje. Nihče si ni znal predstavljati, koliko težav in preprek nas čaka. Fotografiranje, potni list, cepljenje in pa seveda šola, ki je najbolj kazala zobe zasranjenim potnikom. Neprestani boji pred tablo, na občini za čimprej izdajo potnega lista, pogajanja doma, urejanje prtljage, ki jo je kazalo najmanj pol pustiti doma in še tisoč drugih stvari. Vse se enkrat konča, tudi februar se mora. In se je, še prehitro je minilo devetindvajset dni.

### PRVIČ V LETALU

Počasi vstanem, počakam, da se misli odbistrjo. Hitro sem oblečen, poslovim se in pograbim prtljago ter odhitim po cesti. Pred šolo stoji avtobus in v njem sedimo tiho in zaskrbjeno. Vožnja do Brnika vse prehitro mine. Carinske obveznosti in čakanje. Letalo je pripravljeno in hitro zasedemo svoje prostore. Vsi smo tiho, kajti za večino izmed nas je to zračni krst. Letalo se počasi dvigne, s tem pa tudi naša morala. Hitro se spoznamo z našimi starejšimi sopotniki. Opazujemo tla pod



Sfinga, v ozadju piramide

nami, ki so vse bolj podobna reliefnemu zemljevidu. Kmalu preletimo Jugoslavijo. Nov svet se razprostira pod nami. Otok Kreta se izgubi za repom letala, še predno ga utegnemo fotografirati. Zato postanejo cilj objektivov številni otočki. Ne mine dolgo in na obzorju se pojavi ostra meja med puščavo in morjem. Bližamo se Kairu, preletimo znamenite Gize, naredimo krog nad milijonskim mestom in pristanemo na velikem letališču. Vseh sto se nas vsuje v avtobus, ki nas odpelje do letališke zgradbe. Tu čaka na nas in našo angleščino težak preiskus. Izpolniti moramo kartončke za vstop v državo. Natisnjeni so v angleščini in arabščini. Na srečo opravimo tudi to formalnost in se odpravimo tudi naprej po prtljago. Nov zaplet, vendar ne zaradi naše angleščine, za katero lahko povemo, da ni najboljša, toda s pomočjo nje in rok si lahko priborimo marsikatero stvar. Prtljage pa kljub temu ni. Končno tudi ta pride na vrsto in komaj se prerinemo skozi gručo radovednežev do avtobusov, ki nas čakajo.

### SREČANJE S PUŠČAVSKIM PESKOM

Veliko številno črno-belih taksijev v reki vozil nas preseneča. Lepa štiripasovna cesta pogoltno tudi nas. Zvemo, da ne bomo prebivali v enem, temveč v treh hotelih. Samo pomahamo si lahko in že zavijemo na drugo cesto. Ob glavni ulici se bohotijo ogromne palače bogatašev, ki so polne zelenja in blišča. Skozi gost promet se hitro prebijemo do svojega novega doma. Nastanimo se v hotelu El Hussein. Po krajšem počitku in kosilu se zberemo in se podamo na ogled po ulicah starega mesta. Kar naprej je potrebno štetje potnikov, kajti izgubiti se v tej gneči ne bi bilo niti najmanj prijetno. Vse polno je majhnih trgovin in nekateri že pridno kupujejo. Mrak nas prisili k povratku. Po večerji,

# Stran naših mladih bralcev

## Odločamo se za poklic

Pred osmošolci je važna odločitev – kam po končani osnovni šoli? Od tega je odvisno tudi, kako bomo srečni kasneje v življenju. Pri tem nam veliko pomagajo razredničarka, šolska pedagoginja in poklicna usmerjevalka iz zavoda za zaposlovanje. Na naši šoli pa imamo tudi tričlansko komisijo, ki se ukvarja s problematiko poklicnega usmerjanja. Pravilno izbran poklic je pogoj, da bomo svoje delo vestno in dobro opravljali in da bomo v njem tudi srečni. V zvezi s tem so imeli predavanja tudi naši starši. Nas so na predavanjih seznanili z družbenimi potrebami, analizirali pa smo tudi anketo, ki

smo jo pisali vsi učenci osmih razredov. Na šoli smo uredili

### Srnica

*Srnica mala, v travi je spala, mirno sanjala.*

*Zjutraj je vstala, hrano iskala, za svojega mladiča, drobnega srniča.*

vitrično, v kateri razstavljamo vse o poklicnem usmerjanju. Seznanili smo se tudi z vojaškimi in kadetskimi šolami. O teh si nameravamo ogledati še nekaj filmov.

S poklici se seznanjamo tudi preko oddaje Pisani svet, kjer nam pokažejo delo nekaterih manj znanih poklicev. Ogledati pa si nameravamo še Gorenje, Rudarski šolski center ter se tako seznaniti z delom v posameznih poklicih.

Komisija za poklicno usmerjanje na osnovni šoli Antona Aškerca

## Mamicam za praznik

Ob letošnjem 8. marcu, prazniku žena, smo pionirji naše šole pripravili s pomočjo naše tovarišice svojim mamicam in babicam za njihov praznik proslavo.

Na proslavi smo mamicam peli, v recitacijah pa smo jim povedali, da jih imamo radi in se jim zahvalili za njihov trud.

Ni nam žal časa, ki smo ga vložili v pripravo praznovanja, saj so nam ga mamicе poplačale z močnim ploskanjem.

MARTINA REDNJAK, 2. raz.  
Osnovna šola Šentilj pri Velenju

## In kjer sem jaz, si tudi ti z menoj

Vsak otrok ima najraje svojo mamico. Vedno ko pride domov, takoj sprašuje: „Kje je mama?“ S tem dokazuje, da jo ima rad. Mami izda skoraj vsako skrivnost. Vedno jo ima v mislih in jo nosi v srcu.

V soboto zjutraj sem se odpravljala na Sleme za dva dni. Zelo sem se veselila odhoda. Ko pa je napočil čas, da se poslovim, so mi v oči stopile solze. Težko sem se poslovila od mamic. Ko smo prispeli na Sleme, so se pričela predavanja. Na vsakem predavanju smo pisali teste. Tovarišica nas je sprti obveščala o rezultatih dela.

Moji rezultati so bili uspešni, zato sem želela, da bi jih čimprej razodela mamic. Mamic pa ni bilo v moji bližini. Nosila pa sem jo v srcu. Po večernih družabnih urah smo odšli spat. Spominila sem se na mamico, ki ji nisem mogla voščiti lahko noč in ji dati poljub za sladko spanje. Odhoda smo se zelo razveselili, kljub temu da je bilo lepo. Doma sem mami z veseljem pripovedovala, kaj vse sem doživela v planinski šoli.

KATJA ŽIBERT, 5. b  
Osn. šola Gustava Šiliha

### PUST

V torek je bil Pust. Tovarišica nam je prejšnji dan povedala, da v torek ne bo pouka, ampak moramo priti v šolo maskirani, ker bo maskarada. Takoj, ko sem prišel domov, sem pre-

mišljal, kako se bom namaskiral. Maskiral sem se v muzikanta. Ko sem prišel v šolo, je bilo tam še veliko maskar. Odšli smo na pot po Smartnem. Popoldne smo odšli še po Skornem. Ljudje so nam dajali krofe. Nabrali smo jih enaindvajset, ki smo jih pravično razdelili.

SLAVKO PIREČNIK 4.b  
Osn. šola Smartno ob Paki

## Misli mi ne dajo miru

Na poti v šolo me je ves čas spremljala gosta megla. Vidljivost je bila slaba, zato tudi počutje ni bilo najboljšo. Toda v meni je bilo ta dan še nekaj gostejšega, temačnega, česar nisem imel v sebi še nikoli. Če sem pomislil na minuli dan, se mi je pred očmi zatemnilo. Včeraj sem znal vse, skoraj vse, toda danes ...

Pri pouku sem imel srečo, nisem bil vprašan. Brezskrbno sem sedel na svojem stolu, čeprav so sošolci trepetali. Vsi so bili pripravljeno na vprašanja, jaz pa svojih misli nisem in nisem mogel prilagoditi stanju v razredu. Moji pogledi so se ustavljali v gosti megli. Bil je dan, v katerem človek ne more biti vesel, nasmejan. Pomislil sem na dom, na mamico v službi, ki morda ta trenutek premišljuje o meni in o bratu. V mislih sem bil pri očetu, ki globoko v podzemlju koplje premog, prepoten in črn, ve, da sva z bratom na varnem v šoli, pridna in mirna. Toda misli mi ne dajo miru. Za trenutek so se iz razreda zopet povrnilo v meglo. Bil sem žalosten zaradi nje. Vedel sem, da za ljudi, ki imajo službo na prostem, ni počitka in jih slabo vreme ne sme in ne more ustaviti, kajti vsi se zavedajo, da imajo doma lačne otroke, ki jih bodo po službi z odprtimi rokami pričakovali in jim hiteli v objem. Takrat se spominam na svojo simpatijo. „Imajo tudi drugi fantje takšne težave?“ sem se vprašal. Toda odgovora nisem dobil. In že sem bil doma ob televiziji in tekmi, ki sem jo pred kratkim gledal. Kakšen gol je dal Lazarevič. Tega ne bom nik-

dar pozabil, saj smo se vsi smejali, še on sam. In njegov drugi gol ...

Takrat me prebudi zvonec. Ure je konec. Oddahnil sem si, čeprav ne vem zakaj. Bil sem jezen nase, saj nisem odnesel od ure ničesar in bom imel tako doma veliko več dela. To, da se bom moral učiti doma, je bila edina pametna misel v tej uri. Pa tudi ta dan je minil, doma pa sem se naučil tudi to snov.

ANDREJ VOLK, 8.a  
Osn. šola Smartno ob Paki

## Imeli smo proslavo

Za osmi marec smo pionirji v Šentilju pripravili našim mamicam proslavo, da bi se jim vsaj malo oddolžili za trud, ki ga imajo z nami. Proslava je bila v nedeljo, 7. marca v dvorani Prosvetnega doma. Zbralo se je mnogo ljudi. Naš nastop se je začel s pesmico. Sledile so recitacije in prizorčki. Mamicam smo dali tudi šopek spmladanskih cvetic. V dvorani sem opazila solzne oči naših mamic. Ko je bilo konec programa, se je naši tovarišici zahvalil predsednik prosvetnega društva in ji podaril šopek.

MFTKA GRIL, 2. raz.  
Osn. šola Šentilj pri Velenju

● SEJA IZVRŠNEGA ODBORA OBČINSKE KONFERENCE SZDL

## PRVI PRISPEVKI

Na pobudo Izvršnega odbora Občinske konference SZDL Slovenj Gradec in Predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenj Gradec se je začela akcija za zbiranje prispevkov za nov otroški oddelek Splošne bolnišnice v Slovenj Gradcu.

Konferenca osnovnih organizacij sindikata Tovarne kovinskih izdelkov „Gorenje-Fecro“ Slovenj Gradec je prispevala v sklad 500 dinarjev, konferenca osnovnih organizacij sindikata Splošne bolnišnice Slovenj Gradec 5.000 dinarjev in kolektiv osnovne šole „Miloš Ledinek“ Crna na Koroškem 710 dinarjev.

Prispevke za nov otroški oddelek Splošne bolnišnice Slovenj Gradec je mogoče nakazati na poseben račun pri slovenjgraški podružnici Ljubljanske banke (št. 51840-765-52833).

### ● Posvetovanje predstavnikov Rdečega križa

V torek, 23. marca je bilo v Slovenj Gradcu območno posvetovanje predstavnikov organizacij Rdečega križa, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije. Na posvetovanju so govorili o organizaciji Tedna RK ter o založniški dejavnosti Rdečega križa Slovenije.

# PET PRIZNANJ OF

Izvršni odbor Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenj Gradec je na zadnji seji, bila je 17. marca, sklenil, da bo pripravil prihodnji petek, 2. aprila, seminar za predsednike krajevnih konferenc Socialistične zveze, predsednike krajevnih skupnosti in člane izvršnega odbora OK SZDL. Na seminarju bodo govorili o vlogi Socialistične zveze v krajevni skupnosti.

Sklenili so, da bodo letos v Mislinjski dolini podelili 5 priznanj Osvobodilne fronte. Občinski svet Zveze sindikatov Slovenj Gradec pa bo podelil 5 srebrnih znakov Zveze sindikatov. Dogovorjeno je tudi bilo, da bo osrednja proslava v počastitev 35-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in mednarodnega delavskega praznika v Slovenj Gradcu 26. aprila. Slavje bo pripravil posebni od-

bor, ki so ga imenovali na seji, sestavljajo pa ga Lojze Slemenik, Tone Turičnik, Viktor Poplas, Rudi Oprešnik, Karel Pečko, Jože Leskovar in Franc Gornjak.

V drugi polovici meseca aprila bo obiskala Mislinjsko dolino 50-članska delegacija kmetijskih proizvajalcev iz Slovenj Gradcem pobratene občine Gornji Milanovac. V Mislinjski dolini se bodo nudili 2 dni in bodo gostje tamkajšnjih kme-

tov, obiskali pa bodo tudi nekatere delovne organizacije ter si ogledali preusmerjene kmetije. Izvršni odbor Občinske konference SZDL Slovenj Gradec je soglašal s predlogom programa bivanja kmetijskih proizvajalcev iz Gornjega Milanovca v Mislinjski dolini.

Na svoji zadnji seji je Izvršni odbor Občinske konference SZDL Slovenj Gradec obravnaval tudi predloge za evidentiranje in kandidiranje sodnikov — porotnikov

Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru ter imenoval odbor za vodenje akcije za zbiranje sredstev za ureditev Muzeja 1. Pohorskega bataljona in spomeniškega okolja na Osankarici. Ob tem je bilo poudarjeno, da je treba istočasno nadaljevati z akcijo pospešenega urejanja spomenikov in spominskih obeležij narodnoosvobodilne vojne tudi na območju Mislinje in zagotoviti tudi v ta namen potreben denar.

### ● PO SEJAH VSEH TREH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE SLOVENJ GRADEC:

## »Da« za družbeni dogovor o razporejanju dohodka

Vsi trije delegatski zbori Skupščine občine Slovenj Gradec so na zadnjih sejah sprejeli „Družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 1976 v občini Slovenj Gradec“ ter odlok o proračunu občine Slovenj Gradec za leto 1976. Z nekaterimi manjšimi dopolnitvami, razprava je poudarila nujnost ustvaritve možnosti za večjo iniciativnost delegacij, je bil sprejet program dela vseh treh zborov Skupščine občine Slovenj Gradec. Potrjena pa sta bila tudi odlok o najvišjih stanarinah v občini Slovenj Gradec ter odlok o delni nadomestitvi stanarine in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu v občini Slovenj Gradec.

### ZA STANOVANJSKO GRADITEV 9% OD KOSMATIH OSEBNIH DOHODKOV

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti so imeli na seji, ki je bila 22. marca, nekatere pripombe na družbeni dogovor o razporejanju dohodka. Ker pa je pred tem na seji 18. marca družbenopolitični zbor sprejel družbeni dogovor v predloženem besedilu, so se nazadnje dogovorili, da dajo tudi delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti svoj „za“ za družbeni dogovor.

Dogovor med drugim določa, da bodo organizacije združenega dela s področja gospodarstva in tiste organizacije združenega dela s področja gospodarstva, ki se ne financirajo iz prispevkov in davkov občanov, izdajale za stanovanjsko graditev 9% od kosmatih osebnih dohodkov. Tiste delovne organizacije pa, ki se financirajo iz prispevkov in davkov občanov, pa najmanj 6% od kosmatih osebnih dohodkov.

Iz sredstev, namenjenih za stanovanjsko izgradnjo, bodo vse organizacije združenega dela izločale 0,3% od kosmatih osebnih dohodkov za graditev dijaških in študentskih domov.

Za izobraževanje delavcev pa bodo podpisniki družbenega dogovora namenili vsaj 1,5% od kosmatih osebnih dohodkov.

### ZA VSE SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI — 31,99% OD KOSMATIH OSEBNIH DOHODKOV

Družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 1976 na območju občine Slovenj Gradec med drugim tudi določa, da bo znašala skupna

stopnja prispevkov za občinske, regionalne in republiške samoupravne interesne skupnosti 31,99% od kosmatih osebnih dohodkov.

V družbeni dogovor pa so vključene še določbe o financiranju krajevnih skupnosti. Zraven krajevnega samoprispevka občanov bodo dobile krajevne skupnosti še nekaj denarja iz občinskega proračuna (predvidoma 700.000 dinarjev), delovne organizacije s področja gospodarstva pa bodo prispevale sredstva po stopnji 0,5% od kosmatih osebnih dohodkov. Denar temeljnih in drugih organizacij združenega dela se bo zbiral na računih krajevnih skupnosti, ki pa se bodo dogovorile, da bodo združevale 25% tako zbranih sredstev za financiranje manj razvitih krajevnih skupnosti. Merila o delitvi sredstev skupaj s prioriteten redom bo določil zbor krajevnih skupnosti.

### STANARINE VIŠJE ZA 20%

Vsi trije zbori Skupščine občine Slovenj Gradec so sklenili, da se bodo v letošnjem letu povečale stanarine za 20%. Osnova za povečanje stanarin je novo točkovanje in 25% povečanje stanarin v letu 1975.

**Ste že naročeni na tednik Naš čas?**

# stop

**pri nakupovanju malih in velikih gospodinjskih aparatov ne morete mimo naših prodajaln v Celju**

- velika izbira
- strokovnost prodajalcev
- rezervni deli
- zanesljivo uspešen nakup

prodajalne:  
TEHNIKA, Ljubljanska 10  
ELEKTRO, Gubčeva 2  
ELEKTROAKUSTIKA, Veleblagovnica „T“  
ZELEZNINAR, Stanelova 4

EXPORT - IMPORT  
**TEHNO-MERCATOR**  
CELJE  
TOZD Maloprodaja

## Prva večja pošiljka garnitur za Libijo

Tovarna oblaženega pohištva „Nova oprema“ Slovenj Gradec, temeljna organizacija združenega dela Gozdarstva in lesne industrije „Lesna“ Slovenj Gradec, načrtuje za letošnji blizu 30% povečanje celotnega dohodka. To želijo doseči s še večjim prilaganjem proizvodnje zahtevam tržišča ter z začetkom nove proizvodnje izdelkov iz integralne poliuretanske pene za široko potrošnjo.

Letošnji celotni dohodek naj bi znašal najmanj 115 milijonov dinarjev, prizadevali pa si bodo, da bi se letos v večji meri kot doslej tudi „Nova oprema“ vključila v mednarodno blagovno menjavo. Doslej so izvažali izdelke v Francijo, Avstrijo, Kuvajt in Izrael, zadnji ponedeljek, 22. marca, pa so odpremili za kupce v Libijo prvo pošiljko 400 kompletnih garnitur oblaženega pohištva za dnevne sobe. Prav tolikšno količino garnitur oblaženega pohištva bodo poslali v Libijo čez 2 meseca. V Slovenj Gradcu pričakujejo, da se bodo s prodajo oblaženega pohištva v še večji meri uveljavili v Libiji, sicer pa bodo nadaljevali v tem

letu s prodajo izdelkov tudi v Avstrijo in Francijo. Prav zdaj se dogovarjajo o izvozu garnitur oblaženega pohištva v nekatere vzhodnoevropske države, pri čemer kažejo trenutno največ zanimanja za izdelke „Nove opreme“ na Češkoslovaškem.

Slovenjgraška tovarna oblaženega pohištva „Nova oprema“, ki je dosegla v zadnjih mesecih pomembne uspehe pri izboljševanju proizvodnjega procesa, si zdaj prizadeva, da bi na osnovi poslovno tehničnega sodelovanja z proizvajalci ploskovnega pohištva v prihodnje skupaj nastopala na tržišču in se tako še bolj približala potrebam in zahtevam kupcev doma kot na tujih tržiščih.

Tega dne so nad metalurškimi obrati Kirovo zaslišali do- slej nenavadno brnenje. Nad obrati se je pojavilo letalo in nizko krožilo nad strehami. Trenutek zatem je častnik proti- letalske službe Leonid Sanin sporočil, da so se nad tovarno spustili padalci. Odhittel je proti prvemu, že v naslednjem trenutku pa je odjeknila močna eksplozija. Nemci niso spu- stili padalcev, temveč tempirane bombe. Sanin je bil med prvimi žrtvami novega nemškega eksperimenta.

Najhujši letalski napad pa so Leningrajčani doživeli 19. septembra. Bil je najhujši v vseh vojnih letih. Bomba je padla tudi na bolnišnico pri Prospektu Suvorova. V bolnišnici je bilo približno šeststo ranjencev. Druga bomba je padla na veliko trgovsko hišo Gostinski dvor v središču mesta. Tudi tam je bilo veliko mrtvih in ranjenih. V njegovi bližini je bila Založba sovjetskih pisateljev: osem urednikov je bilo ubitih, več pa hudo ranjenih, med njimi tudi Tajsija Aleksandrova, Tatjana Gurevič in direktor Semenov. Med žrtvami v Gostin- skem dvoru pa so bile v glavnem ženske, veliko jih je namreč delalo v tamošnji konfekcijski tovarni.

Nekaj dni kasneje si je ruševine ogledal tudi Pavel Luk- nicki in ljudje so mu pripovedovali, da so pod razrušenimi zidovi še živi. Skozi ozke odprtine so jim dajali hrano in jih spodbujali medtem ko so se reševalci trudili, da bi jih rešili.

## 900 DNI

Pri Dimitriju Šostakoviču so se tisto noč zbrali njegovi najozji prijatelji: muzikolog Valerij Bogdanov Berezovski in skladatelj Gavriilo Popov in Jurij Kočurov. Našli so ga med notnimi listi, pisal je partituro za Sedmo simfonijo. Ko so zadoneli prvi klavirski tordi, so se vsi čudili njegovemu miru in zanosu. Zdelo se jim je, kot bi hotel iz klavirja izzvabiti poslednje zvok.

Tedaj so zatulile sirene. Nad mestom so zaslišali ropot leningrajskih lovcev. Šostakovič pa je igral dalje. Po prvem stavku je naročil, naj se žena z otroki umakne v zaklonišče, prijatelje pa je prosil, naj ostanejo in ga poslušajo. Drugi stavek se je nenavadno zlivl in donel, kot spremljava protile- talskih topov, tretjega pa ni utegnil odigrati.

Po končanem napadu so se Šostakovičevi gostje razšli. Iz tramvaja so z grozo strmeli v oblake dima nad Gostinskim dvorom, ki so se dvigali v nebo še nekaj dni.

Berezovski je v svoj dnevnik zapisal, da je ob Šostakovi- čevi skladbi občutil, kot bi se glasba zlivlala z grmenjem topov in bombnimi eksplozijami, zavijanem siren in brne- njem letal v mogočen plamen, v boleč krik, poln brezupne realnosti in privedov.

Tega dne je dopisnik agencije Tass Ivan Bondarenko začel svoje redno poročilo:

„Same eksplozije. Vedno več jih je. Ulica socializma je v prahu in pepelu.“

Istega dne je v leningrajski radijski studio prihitela ženska iz Stremnjanajevе ulice. Bomba je porušila njeno stanovanje in pod ruševinami sta obležala njena otroka.

„Dovolite mi, naj spregovorim po radiu,“ je prosila. „Pu- stite me, prosim.“

Potem je stopila k mikrofону. Tisočem Leningrajčanov je s tresočim in jokajočim glasom povedala, da sta pravkar pod ruševinami umrla njen sin in hčérka. Njene besede so se trgale v zalosti.

„Še danes slišim njen tresoči, jokajoči glas. Ne spominjam se njenih besed, ampak njenega glasu,“ je dvajset let kasneje zapisala Olga Bergholc.

### HUŠE KOT V MADRIDU

V teh dneh se je v mesto vrnil general Nikolaj N. Voronov, kasnejši maršal. Bil je strokovnjak za topništvo. V Lenin- gradu se je rodil, v njem je preživel svoje otroštvo in mladost. Zdaj se je vrnil, da bi mestu pomagal iz nevarnosti. Vojna in obleganje zanj nista bila neznanji. Med državljansko špansko vojno je marsikaj doživel, videl je Guadalajaro, Teruel in Barcelono. Med obleganjem se je prebil v Madrid, kjer je ostal do konca bojev.

Kmalu po prihodu se je nekega dne povzpela na Izakovo kupolo. Pred njim je ležalo mesto, ki ga je komaj spoznal. Videl je protiletalske obrambne postojanke in topove, ki so jih postavili na strehe večjih zgradb. Ob bregovih Neve so bile zasidrane vojne ladje Baltiške flote in s svojimi topovi branile mesto. Na jugu in jugozahodu so bile pretrgane linije Rdeče armade, v daljavi pa so odmevali strelji nemških topov ki so obstreljevali mesto.

„Znova in znova so se moje misli vračale v Madrid,“ se je spominjal Voronov, „k strahotam, ki jih je mesto preživljalo med državljansko vojno. Tudi takrat je sovražnik prihajal z vseh strani. Sedaj se je vse to ponovilo še v večjih dimenzi- jah. Mesto je bilo večje, tudi boji so bili težji. Vse je bilo še veliko bolj zapleteno.“

Položaj je bil resnično veliko težji in vedno bolj se je vse zapletalo.

Jelena Skrabina se je nekega dne odpravila z doma. V stari sumki, torbi za nakupovanje, je nosila nekaj steklenic močne vodke, ki jo je po večurnem čakanju kupila pri ulični stojnici. Kupila je tudi ducat cigaretnih zavojev, par moških čevljev in nekaj ženskih nogavic. Vse to je želela na deželi zamenjati za hrano. Kmetje pa so jo razočarali. Ravnodušno so strmeli vanjo in nobenega interesa niso pokazali za stvari v torbi. Spominjala se je leta 1918 in 1919, ko so meščani odhajali na deželo s krznom, prstani, ogrlicami in prepro- gami in s kmeti barantali za skorjico kruha in krompir. Vse se je ponavljalo. V mesto se je vrnila z dvajset kilogrami krompirja in dvema litroma mleka. Spraševala se je, kako dolgo bo še lahko tako živila.

### NAJNOVEJŠE: ČE ŽELITE SHUJŠATI!



Jejte čim več kruha!

Ni prvoaprilska šala! Je najnovejšo odkritje priznanih znanstve- nikov v ZDA, med njimi tudi dr. Olafa Myckelsena, profesorja znane michiganske univerze. Po daljših analizah in preizkusih so prišli do neverjetnih ugotovitev: z večjimi količinami kruha bo manjša telesna teža!

„Ugotovili smo, da z veli- kimi količinami kruha,“ pri- poveduje dr. Myckelsen, pa tudi ob redni prehrani, lahko shuj- šate. Če pa jeste več kruha, boste še bolj znižali telesno težo. Kruh pred rednim obro- kom človeka zasiti in količina obroka je zato manjša, kar po- časi vpliva na težo telesa.“

Do teh odkritij se je znan- stvenik dokopal, ko je razisko- val lastnosti belega kruha v diet- ni prehrani. Izbral je 16 štude- ntov, ki se redno prehranjuje- jo v restavraciji univerzitet- nega zdravstvenega centra. Jedli so trikrat dnevno le s to razliko, da so eni jedli bel dietni kruh, drugi pa navadnega. Večina štude- ntov se je pritoževala, da jim dajejo preveč hrane, toda že po osmih tednih smo ugotovili, da so vsi shujšali. Tisti, ki so jedli navadni kruh so shujšali pov- prečno 5,4 kilograma, drugi, ki so jedli dietni kruh pa celo 8,5 kg.

Eksperiment je pokazal, da bo odslej kruh v vseh programih shujševalnih kur imel pomemb- no vlogo. Vsak študent je dobil dnevno 12 kosov kruha, maslo

in marmelado so lahko jedli po želji. Edina zahteva je bila, da so morali jesti kruh pred vsakim rednim obrokom.

Že naši starši so nam često govorili: „Ne jej kruha pred kosilom, ker si boš pokvaril apetit!“ In res je tako. Kruh povzroča občutek sitosti, zado- voljuje apetit in človek poje manjšo količino druge hrane.

„Razen omenjenih dobrih lastnosti pri hujšanju,“ pravi dr. Myckelsen, „ima kruh še druge lastnosti, ki koristijo človeku: preprečuje zaprtost, zaradi česar trpi veliko ljudi, hkrati je nekakšen regulator ustaljene te- lesne teže po hujšanju, če ga jemlješ redno v enakih koli- činah ob enakih rednih obrokih hrane. Če pa se začnete spet rediti, morate povečati količino kruha!“

Profesor dr. Emanuel Chela- skin iz Alabame pa ugotavlja, da je zlasti dober dietni kruh, ki vsebuje več celuloze in ima manj kalorij: ker takšnim kru- hom pride v telo več grobih snovi, se zmanjša čas prebave in s tem se hitreje potolaži lakota. Zato pomenijo ta odkritja nekaj

najpomembnejšega v razvoju prehrabene industrije v zad- njem obdobju. V ZDA pričau- kujemo, da bodo že čez nekaj mesecev začeli peči omenjeni dietni kruh za splošno porabo in prehrano. V pekarnah pravi- vijo, da s tem ne bodo ničesar izgubili, saj je kruh podoben dosedanjim, le, da ima 50 % manj kalorij.“

Z novim načinom hujšanja se je začel ukvarjati tudi dr. Hans Kaunitz, profesor pato- logije, v Columbiji, ki med dru- gim pravi:

„Opazoval sem sto izredno debelih ljudi. Začeli so jesti več kruha in kmalu so shujšali. Eden izmed pacientov je v enem letu shujšal kar 81 kg, šest pa jih je v šestih mesecih shujšalo po 36 kg.“

Zdaj so začeli raziskovati, če dietni kruh morda vpliva tudi na zmanjšanje holesterola v člo- veškem organizmu. In kaj pravi zdravnik:

„Holesterol se je le neznatno znižal, ugotovili pa smo, da so pacienti začeli hujšati, čeprav tega nismo pričakovali ali zah- tevali. Rekli smo jim samo, naj pojedjo dnevno po 5–6 kosov kruha ob rednih obrokih, ki so vsebovali po 2.500 kalorij. Pa- cienti so se dobro počutili, huj- šanje pa se je pojavilo samo zaradi rednih obrokov kruha.“

## Sto gramov mesa za zlato medaljo

Le nekaj več kot sto dni nas še loči od olimpijskih iger v Montrealu. Veliko ali malo? Za udeležence je to kratka doba. Na seznamu jugoslovanskega olimpijskega komiteta je 88 kandidatov. V tem trenutku sta sigurna udeležena le Nenad Stekić in Luciano Sušan, tekmovalca v teku in atletiki ter Ivica Frgić. Vsi drugi morajo še izpolniti olimpijske norme in zmagati v kvalifika- cijskih borbah.

Kako se pripravljajo naši kandidati? O tem je spregovoril prof. Vladimir Zarić, sekretar komisije za razvoj športa in olimpijskih priprav Jugoslovanske zveze za fizkulturo:

— Za nobene športne igre in prvenstva ni bilo v javnosti toliko razumevanja. V danih pogojih smo storili največ, kar smo mogli. Seveda še nimamo vsega, kar imajo veliki športni narodi — ekipno delo vseh strokov- njakov (razen trenerjev morajo sodelovati še sociologi, psihologi, fiziologi in fizioterapevti), da ne govorim o posebnih komorah, kjer športniki hitreje premagajo utrujenost. Elektronika je še daleč. Trener naših atletov Aleksandar Marinković jih je peljal v Moskvo, da bi tam zbral s computerjem vsem potrebne podatke o moči in gibčnosti mišic, hitrosti in podobnem.

Po vrnitvi je povedal, da je zadovoljen s svojimi gojenci. Doslej smo za priprave porabili več kot 260 milijonov starih dinarjev. Športniki so zadovoljni. Tudi Jugoslovanska armada nam je veliko pomagala, saj je vsem vojakom, našim kandidatom omogočila redne treninge (to so košarkarji: Slavnić, Čosić, Solman, Jelovac, Kapičić, Ivković in potem še Sušan in Zuvela).

Tudi drugod se pripravljajo. Marsikje še velik bolj kot pri nas. Pomagajo jim najrazličnejši strokovnjaki pa celo znanstvene institucije. V tem času se pojavlja še eno pomembno vprašanje: kaj lahko športniki v tem času jemljejo razen vitaminov? Vse kaže, da bo ostalo le pri vitaminih, vse drugo bo prepovedano. Dopinga sploh ne smemo omenjati! Svetovni olimpijski komite se pri- pravlja, da bo resno opozoril vse udeležence iger, naj ne jemljejo nikakršnih farmacevtskih pripomočkov za pove- čanje moči in vzdržljivosti.

Pripovedujejo, da bodo v posameznih državah neka- terim športnikom na poseben način izboljšali kri in hemoglobin. Tekmovalcu bodo vzeli kri in jo zamrznili. Medtem mu bodo dali drugo kri in moral bo intenzivno vaditi. Sedem dni pred tekmovanjem pa mu bodo spet vrnilo njegovo kri. Zdaj bo količina hemoglobina večja in še 500 g krvi bo več. Tvegano je pa četudi za ceno olimpijskih odlikovanj.

Evropski rekorder Nenad Stekić meni, da se zdaj intenzivneje pripravlja, kot se je pripravljval za evropsko prvenstvo v Rimu:

— V zadnjih treh mesecih smo pokazali viden napredek. Vendar so v primerjavi z mojimi tekmeči v SZ, Poljski in ZDA naši pogoji še vedno skromni. Oni lahko v velikih zimskih dvoranah trenirajo vse leto. Pri nas imamo le eno takšno dvorano, ki pa je za vse premajhna.

Trener Marinković je zahteval za svoje športnike povečano količino vitaminov, ki pa jih še niso dobili. Hkrati pa vemo, da n-pr. rekorder SZ Podlužni prejema dnevno 100 g kaviarja in 100 g ribjih jeter, v katerih je veliko proteina. Hkrati prejema mesečno 500 rubljev, ima stanovanje in avtomobil. Njegova edina skrb je trening pa še o tem skrbi zanj štab strokovnjakov. Pomislite: v Moskvi je 60 strokovnjakov, ki so dokto- rirali z nalogo o skoku v daljavo! Od mene pričakujejo, da premagam fante iz SZ, Poljske in ZDA! Poskušal bom, nisem še obupal. Vadim trikrat dnevno. V treningu ne zaostajamo, saj je Marinković najboljši trener na svetu. Njegove knjige so prevedli že v sedem jezikov. Pri nas ga ne cenijo dovolj, čeprav gre za dvajset let naprej od drugih trenerjev!

In res je tako. Ko je Marinković zahteval več vitaminov in kalorij, se je nekdo skopuško upiral: „Saj Stekić ne bo pojedel 800 g mesa dnevno, dovolj mu je 700 g.“ Aleksandar Marinković je sestavil temeljit načrt priprav za atlete, pravi, da je to edini pravi načrt za uspeh. Trener pa se vseeno sprašuje, koliko odgovornih funkcionarjev ga je sploh prebralo.

— Čudni so ljudje v športu, pravi trener Marinković. Nekateri sploh niso mogli razumeti, da se resnično borim za uresničenje svojega načrta in ne za denar. Družba daje za šport velike vsote, žal na napačen naslov. Se vedno delamo v zelo primitivnih pogojih, nismo dobro organizirani. Premalo imamo visokokvalificiranih trenerjev, športnih zdravnikov, fiziologov, dietikov, psi- hologov... Tudi dvoran nimamo. V Beogradu je vse natrpano, v Makarski je nogometno igrišče iztrošeno. Tam smo, kjer so bili drugi v preteklem stoletju.

Priprave Stekića ali Sušnja bodo stale okrog 15 do 16 milijonov starih dinarjev. Pravijo, da je preveč. Hkrati pa želimo, da dosežeta svetovni rekord! Ne razmišljamo o zaščiti športnika. Ne mislimo med treningom, temveč skozi vse njegovo dnevno življenje in delo. Športnik bi moral biti stalno pod nadzorstvom zdravnikov in drugih kvalificiranih ljudi, da bi se obdržal in lahko zmagoval. Če hočemo nekaj doseči, moramo veliko žrtvovati, tega pa pri nas še vedno vsi ne razumejo.

## ČRTE IN SPET ČRTE

Moda letošnje pomladi poletja se je zaljubila v vseh Rada jih ima na vseh rali, v različnih širinah, vseh barvah. Podolzne, vpične črte so primerne vsako postavu; za malo nekoliko močnejšo pa so ravnost idealne. Črtaste lahko vse, vsa spomladna in poletna garderoba praktičnih športnih oblačil do bolj elegantnih in sičnih.

Gotovo si bomo tla na pomlad kupile ali udela bluzon ali priljubljen bluzon bomo z veseljem mi k zopet aktualnim hladnim

## JOŽE HUDALC

V naslednjih dveh dajpomembnejših praznikih časi“, ob katerih si s rodovitnost s semljenja, cerkev je sicer skozi obredom vsaj približno posrečilo in tako še dan stare elemente.

Prihajajoča pomlad membejnje obdobje v letu pustne norčije, s kateri tako zagotoviti dobro predstavljale duhove, k ob enem pa so prinašale veselje. Za ta čas je bila dolini so poznali rek, v gospodarja in ga da posil odrezati kadar in kolikno ukrep proti duhovom skrival v sebi zelo starke plesali „najprej za konje sprevedo v Topolšici in svatbo, kar najbrž tudi Omembe vreden je še pa slamnato lutko - „bi“ starejšemu neporočenem nekoliko okrnjen, saj jas stroho neporočene žensk le dočakala svojega slame prvine je tu prav gotovela Sošanju, Saleku in Velnj čaranjem rodovitnosti, rodovitnosti.

V Saleku se MARIJA običajno napravili gupice Štajersko precej redke pa približno isto kot pisa

V zvezi s Pustom so med njimi tudi tile dve vrhu sadnega drevesa, kdor šiva v ponedeljek pri

Kot že rečeno, je vendar ji to ni vedno uplo, strogim postom, ki bi en veselje — veliko noč. Ud ponazarjala prihod Jezu v običaj prekril še starejši rastlinja, ki je varovalo Spomin na ta dan še dan

V Gaberkah se je imov in drugih šib, otepan sukto pomarančami. V Šmarin gledala iz njegove „kron“, veja iz cvetočega dreva.

Les iz teh butar je vsej dolini dele butar za njih so delali tudi krite drugam, kar naj bi hišo Šibe iz butare so prinala njo gnali živino na pre razložili samo s krščansk povezava s starejšim pognik

Naslednji pomemben zmagu pomladi nad zim. T starejše običaje poveza s posrečilo mnogo bolje. Vli povsem krščanski prami, manj važni elementi.

Ze cel teden pred Valiko desetletji pomenil prazni

hlačnim krilom in kavboj- kam, blazer pa bo lepo dopolnil popoldansko obleko ali ozko krilo. Priljubljena bodo tudi črtasta krila, ki bodo tako z blazerjem sestavljala lep spomladanski kostim. Potem pa pridejo na vrsto vsa tista prehodna oblačila od aktivnih pletenin do najrazličnejših tunik, srajčnih bluz in športnih oblek, ki z novimi domiselnimi kroji, modnimi zanimivimi detailji in svežimi poletnimi barvami prinašajo modo, ki nam bo gotovo zelo všeč.



# FELJTON

31

## KOMANDOSI BREZ BARETK

Novice, ki so prihajale z južne fronte, so se slabšale od ure do ure. Trideset rumunskih in bolgarskih divizij, ki so se do tedaj bojevale na nemški strani, je prestopilo k Sovjetom. Če bi se to ponovilo še na Madžarskem, bi padla vsa fronta. Neki nemški agent je sporočil, da se bodo še isti večer v neki predmestni vili sestali sovjetski agenti s Hortyjevimi sinovi, da bi se pogovorili o nekaterih podrobnostih za vdajo oziroma prestop madžarskih čet na sovjetsko stran.

Sklenil je, da bo obkolil hišo in vdrl vanjo brž ko se bo sestanek začel. S tako neizpodbitnim dokazom izdajstva v rokah bo prisilil Hortyja, da se odreče vseh poskusov sodelovanja s Sovjeti - in mu v zameno da živega in zdravega edince.

Tri ure pred napovedanim začetkom sestanka so komandos iz Friedenthala obkolili hišo. Toda ob napovedanem času ni vanjo stopil samo Nikolaj, marveč tudi njegov oče! Ker so Skorzenyju ostro zabičali, da v nobenem primeru ne sme napasti regenta, dokler je ta vsaj še uradno na nemški strani, je odpoklicel vojake.

Kasneje so Nemci zvedeli, da so se na tem sestanku dogovorili, da bodo na naslednjem sestanku, v nedeljo, 15. oktobra, sestavili že osnutek pogodbe o sodelovanju s sovjetskimi silami in hkrati tudi določili dan, ko bo objavljena odcepitev od Nemcev in pristopitev na sovjetsko stran.

Na tem sestanku je poročal nemški agent, ki so ga imeli v madžarskih vrstah, bo sodeloval samo Nikolaj, regenta ne bo. Toda nadebudni Nikolaj ne bo sam - spremljal ga bo bataljon madžarske armade!

Takoj so začeli kovati načrte! Sestanek za 15. oktober je bil napovedan v neki štirinadstropni hiši v ugledni budimpeštanski četrti. V sosednjih ulicah bodo madžarske enote za varstvo.

Nemci so najeli celo četrto nadstropje hiše in vanj so se vselili štirje komandos, ki so imeli nalogo, da vderejo v stanovanje, v katerem bodo Hortyjev sin in njegovo spremstvo ter sovjetski predstavniki, natančno pet minut po začetku sestanka. Istočasno se bo v hišo pognalo skozi vhodna vrata tudi nekaj komandosov, ki bodo tako zaprli past, v kateri bo ujet Nikolaj.

Nedelja 15. oktobra je bila neverjetno lepa, jesen se je razkazovala v vsej lepoti. Skorzeny, še vedno maskiran kot dr. Wolf, se je pripeljal v ulico, v kateri je stala štirinadstropna hiša, v starem avtomobilu. Pred hišo, v kateri naj bi se začela pogajanja, je stal tovornjak madžarske armade, pokrit s platnenno streho. Nekaj metrov pred njim je bil osebni avto - Nikolajev uradni voz!

Igra se je začela, Hortyjev sin je že v hiši! Skorzeny se je začel ukvarjati z motorjem svojega avtomobila, bilo je videti, da je brezupno pokvarjen, zato je odprl pokrov in začel brskati po notranjosti.

Tedaj se je platnena streha na zadnjem delu tovornjaka malce odkrila in Skorzeny je opazil v njem tri madžarske častnike s strojnico, ki je bila naperjena naravnost vanj!

Dva madžarska častnika sta prišla iz hiše in se začela sprehajati pred njo.

Izza vogla sta prikorakala nemška vojaška policista v resnici komandos iz Friedenthala - in se s počasnim, lenobnim korakom napotila vzdolž ulice proti hiši, v kateri se je že začel sestanek.

Z druge strani sta iz neke veže prišla dva dimnikarja in Skorzeny je vedel, da sta tudi ta dva njegova človeka.

Vse se je odvijalo počasi, skorajda slučajno. Dimnikarja in vojaška policista so se srečali natanko pred vhodom v štirinadstropnico in predno so se Madžari na tovornjaku ovedli, so že vsi štirje izginili v notranjosti hiše.

### IZ ARHIVOV NACISTIČNEGA VOJNEGA STROJA

V tistem trenutku sta s klopi, nedaleč od hiše, skočila dva starejša moža, po vsem videzu upokojenca (ki pa sta bila v resnici prav tako Skorzenyjeva komandos) in se pognala k „dr. Wolfu“. To je bilo dogovorjeno, vsi trije naj bi predstavljali nekakšno zaščitnico in prvo rezervo za tiste, ki so vdrl v hišo.

Toda tedaj so Madžari že prišli k sebi in strojnica na tovornjaku je zalajala. Eden izmed „upokojencev“ se je zgrudil na tla. Skorzeny je skočil k njemu in ga zvelkel za avto, v katerega so se začele zavarivati krogle.

Takoj so začeli streljati proti tovornjaku s pištolami, toda to je bil že vnaprej izgubljen dvoboj, zakaj strojnica je neustrahovano drdrala in pošiljala točo krogel v njihovo smer.

V tistem trenutku se je Skorzeny odločil, da pokliče na pomoč Foelkersama, ki je bil skrit s četo komandosov v sosednji ulici. Vedel je, da je že zadnji čas, zakaj madžarski bataljon, ki je bil tudi nekje prikrit v bližini, bo zdaj zdaj prihital na prizorišče.

Med točo krogel je segel v žep in poiskal piščalko. Trije rezki žvižgi so za trenutek preglasili madžarsko strojnico in malo kasneje je že slišal topot korakov. Foelkersam s komandos je prihajal na pomoč.

Madžari iz tovornjaka so zbežali, toda ne v hišo, v kateri je bil Hortyjev sin, marveč v poslopje na drugi strani ulice. Skorzeny je videl, da so iz veže pogledali štirje vojaki in spoznal je, da je bila v hiši na drugi strani ceste skrita Hortyjeva zaščitnica.

Stekel je proti hiši, v kateri je bil Nikolaj in spotoma vrvel prek ceste dve ročni bombi. Isto je storil tudi njegov spremljevalec. Ko sta se vzpenjala po prvih stopnicah, sta zaslišala na cesti štiri eksplozije. Njune bombe bodo vsaj za nekaj časa zadržale zasledovalce!

Vdrl je v stanovanje, v katerem je bil sestanek in zagledal Nikolaja sredi velikega salona. Obkrožen od nemških vojakov je vpil na ves glas in zahteval, da ga takoj izpustijo.

Na steni je bila velika in očitno zelo dragocena perzijska preproga. Bliskovito jo je snel in položil na tla. V naslednjem trenutku je bil Nikolaj na tleh in nekaj sekund zatem so ovili preprogo okoli regentovega prvorojenca.

IZ MALHE ŠŠK • IZ MALHE ŠŠK • IZ MALHE ŠŠK • IZ MALHE

# Ljudska kultura v Šaleški dolini

OD PUSTA DO KRESA

ih bomo obravnavali ljudske običaje ob v letu. Tudi tu nastopajo „prelomni kušal naš prednik zagotoviti srečo in zganjanjem hrupa, jedjo itd. Katoliška isročletje skušala dati tem poganskim čanski karakter, toda to se ji ni vedno pri marsikaterem lahko ugotovimo mnoge

novim prednikom pomenila najpo- ato so v tem času povsod po svetu znane o skušali pridobiti zase zle duhove in si ino. Pustne šeme so v teh običajih skušajo maščevati živim (tepežkanje), ti blagoslov, tako da so jih bili povsod bej značilna nezmernost v jedi. Po celi izzame Pust na svoj praznik nož iz rok n otrokom, ki si smejo od potice in mesa očeejo. Drugi in seveda osrednji obrambni il sprevod mask, ki je še pred kratkim mente. Tako so v Podkrajju pred vojno e, nato še za repo“ (VELER). Pustni eku so največkrat predstavljali kmečko rez zveze s plesom za rodovitnost. i, da so v sprevodu vlačili hloď, na njem i, ki so jo v Topolšici pripeljali pred hišo možaku. V Škalah je bil ta običaj že topal le še slamnat „ded“, postavljen na Šaleku pa je nekoliko starejša „devica“ ga moža na pepelnico zjutraj. Najstarejša čenja hloďa, ki se ga spominjajo tudi še v u. Prvotni pomen je v nekaki zvezi s je bilo v davnini drevo simbol rasti in

ISLAN spominja, da so o Pustu otrokom e pod kozolci, ali kje drugje, kar je za j (najbolj pogost v Beli krajini), pomeni repo in korenje.

vsej dolini razširjene tudi številne vraže, pečen krof na Pusta je treba pojedti na tega nimaš, pa pri čebelnjak. Vsakogar, Pustom ali pa na Pusta piči kača.

a cerkev vse te poganske prvine zatreti. Zato je skušala čas po Pustu ublažiti s ike pripravil na novo, tokrat drugačno v to je CVETNA NEDELJA, ki naj bi Jeruzalem. V Evropi pa je ta krščanski red v zvezi s čaščenjem nekega svetega njive in travnike pred vsemi nevarnostmi. vi v nošenju butar k blagoslovu.

ala „vejniki“. To je bil povezek leskovih vi in mačicami, cvetjem, včasih pa celo s ob Paki so sestavili snop tako, da je neregane iz pušpana, v podobi srca zvita

o ljudski veri posebno moč. Tako so po v njive ali obesili na češnje in jablane. Iz in jih nabili na vrata, ali spravili kam rovalo zlasti strele, pa tudi drugih nesreč. ečo, tudi živini, saj so včasih vsako leto z obredom. Vsa ta verovanja bi seveda težko obredom, zato pa se naravnost vsiljuje im obredom.

nik je velika noč, ki pomeni že popolno tudi tu je katoliška cerkev prekrila mnoge tem obdobjem, toda tokrat se ji je to ka noč je talko danes po svojem bistvu na starejše prvine pa kažejo le nekateri

nočjo (Veliki teden) je še pred nekaj čas v katerem so se pripravljali na

Kristusovo vstajenje. Najkasneje v sredo je nastopil „delopust“, ki je po vsej dolini veljal tudi za živino, vse dokler so bili zvonovi zvezani. Kdor se tega ne bi držal, bi imel, tako so menili, nesrečo pri živini in pri domu vse leto. Pripravljali so lahko samo še krmo, kolikor so jo potrebovali med prazniki. Tudi Velikega petka se je držala cela vrsta vraz, ki bi lahko bile tudi predkrščanske, ni pa to nujno. Tako so lovci verjeli, da kdor pije na ta dan pred sončnim vzhodom gorko zajčjo kri, ta bo naletel na divjačino kadar bo hotel.

Veliki petek je seveda že praznik in od zdaj pa vse do Velike noči delo ne samo da ni priporočljivo, ampak s tem napraviš njive nerodovitne, ker v tem času zemlja žaluje.

Na veliko soboto so tudi v naši dolini kurili velikonočne ognje, česar se danes le še malokje spominjajo, vendar pa F. Kotnik piše, da so jih poznali tudi pri nas. Ti kresovi z vsebino Velike noči (Jezusovo



Možnar (Muzej slovenskih premogovnikov Velenje)

vstajenje) nimajo nikakršne smiselne povezave, bolj gotovo je, da predstavljajo spomin na predkrščanske pomladanske ognje in so del starodavnih nam neznanih obredij. Zelo zanimiv je tudi spomin na drugačne ognje, ki so jih v tem času kurili na dvoriščih. Prižgali so jih z blagoslovljeno žerjavico, to pa so dobili pri cerkvi. Tega pri nas zelo redkega običaja so se še spomnili pri Števlju-Zagerju v Topolšici, pomeni pa nekoliko modificiran ostanek kulta ognja in domačega ognjišča, ki so ga ugasnili samo v tem času in ga nato na novo prižgali z žerjavico.

Osrednja svečanost Velikega tedna je velikonočno žegnanje, ki pa je vendar še ohranilo nekaj starejših elementov. Tako so poleg tradicionalnih jedi pirhov, mesa, hrena in jajc marsikje v Šaleški dolini dodajali bučnega olja in celo koruznega zrnja, v Šmartnem ob Paki pa so dali blagosloviti tudi otrobe. Te so dajali živini, ob hudi uri pa so jih zažigali skupaj z blagoslovljenim lesom, da je bilo več svetega dima.

Tudi Velikonočna jed je bila deležna posebnega spoštovanja in je bilo z njo treba dostojno ravnati, kar tudi kaže, na nekatere predkrščanske elemente. V Velenju in okolici so po prazniku zbrali jajčne lupine, hren in vse druge ostanke blagoslovljenih jedi, ter jih nato raztrosili okoli hiše, ker bi sicer tam celo leto lazile kače. Tudi kosti iz žegna so imele posebno moč. V Velenju so jih na podstrešju zatikali za streho, da bi strela ne udarila v hišo. Po celi dolini je veljala vera, da če si te kosti navzkriž zakopal pod hlevski prag, nobena čarovnica ni mogla v hlev, dokler te niso strohnele. Nasprotno, pa je tistemu, ki mu je take kosti zakopal pod hlevski prag nekdo drug, poginila vsa živina. Drugod je ista usoda zadela tistega, ki mu je kdo zagrebel kost med pepel in krušni pečji.

Velik vpliv na zdravje živine pa niso imele samo kosti. Martin Mencej je tako pred vojno zapisal, da so po vsej dolini kokoši dobile blagoslovljeno koruzo, v Gaberkah pa celo sredino kolača, ki so ga položili v obroč od soda.

(DALJE PRIHODNJIČ)

## Moški na uro

Kako imenovati nov poklic? Pino Simeone, direktor prve milanske agencije za „izposojanje“ moških osamljenim ženskam jih imenuje „stuardi“. Morda bi bil ustrenejši naziv „spremljevalci“? Njihovo delo je v tem, da sedijo v restavraciji ali baru, v gledališču ali kinu z žensko, ki želi večer preživeti v moški družbi. To je vse. Delovni čas „spremljevalca“ je končan ob eni po polnoči. Če ostane par skupaj še po omenjeni uri, to ne sodi več v redni delovni čas in agencija se v to ne vmešava.

Kdo so „spremljevalci“? Med njimi so možje najrazličnejših kvalifikacij in poklicev, največ pa je študentov in uslužbencev.

Na poseben list morajo kandidati napisati svoje osebne podatke in življenjepis. Po razgovoru o delu in dokončni odločitvi agencije morajo obiskovati poseben tečaj, kjer jih naučijo lepega vedenja, govora, hoje, psihologije. Kajti ženske niso zadovoljne samo s prikupnim moškim, temveč pričakujejo od njega razgovor, vljudnost in tudi zabavo.

Iščejo takšne „spremljevalce“ samo bogate ženske? „Spremljevalec“ stane na večer 25.000 lir, polovico od tega pripada agenciji, polovica „spremljevalcu“. Seveda pa mora ženska plačati še druge stroške, kot je večerja itd.

Servis je začel delovati prvega januarja letos in je doslej prejel že veliko naročil. Običajno se oglašajo ženske, katerih poslovni možje so na poti, pa bi rade še zvečer v gledališče ali na večerjo. „Spremljevalca“ potrebujejo torej za en dan ali ve-

čer. Izjema je samo neka 26-letna ženska iz Verone, ki je želela „spremljevalca“ za daljše potovanje po Afriki. „Spremljevalec“ je moral znati fotografirati, streljati in govoriti angleški jezik.

Zakaj se moški odločajo za to delo? Pravijo, da ne samo zaradi

denarja. Nekaterim ugajajo spre- menbe, nova poznanstva, nekateri pa med omenjenimi ženskami celo išče- jo bodočo ženo.

Kaj pa iščejo ženske? Približno 20% jih pričakuje zanimivo pusto- lovščino, pravi eden izmed „spreml- jevalcev“.

## Izletnik

CELJE TOZD-TURISTIČNA AGENCIJA

Vabimo vas na potovanja in izlete: 24. 4. 1976 vas vabimo na potovanje na otok ELBA, cena 2.280 din NUDIMO PROGRAME IN SPREJEMAMO NAROČILA ZA:

- JAT - ZRAČNI MOST
- ATLAS - Zagreb
- JUGOTOURS - Ljubljana
- ALPE - ADRIA - Ljubljana
- INEX - Ljubljana
- PUTNIK - Ljubljana

V naših poslovalnicah si lahko rezervirate in nabavite avionske in železniške vozovnice. PRIPOROČA SE IZLETNIK!



# Še večja pozornost gospodarstvu

Člani izvršnega sveta skupščine občine Velenje so na zadnji seji — bila je v ponedeljek — obravnavali gospodarski položaj v občini v preteklem letu. Kratko informacijo o tem je na sestanku podal vodja plansko analitske službe Janko Vovk. Ti podatki pa še niso čisto uradni, ker zaključni računi še niso bili preverjeni v službi družbenega knjigovodstva, poleg tega pa še tudi ne zajemajo vseh obveznikov za predlaganje zaključnih računov.

Rezultati kažejo, da je gospodarska rast v preteklem letu vseskozi padala, kar pomeni, da v občini niso dosegli ciljev, ki so jih zapisali v družbenem načrtu za leto 1975.

Tako je znašal indeks rasti celotnega dohodka v prvem trimesečju 136, v drugem 131, v tretjem 124, na koncu leta pa 122 v primerjavi z enakim obdobjem lani in znaša 8,198 milijarde dinarjev. Na upadanje gospodarske rasti je vplivalo zlasti zmanjšanje vseh oblik povpraševanja doma in nižja rast izvoza od načrtovane. Porabljena sredstva so večja od celotnega dohodka za eno indeksno točko, kar pomeni, da se je ekonomičnost poslovanja v lanskem letu poslabšala (indeks 99).

Tudi rast dohodka je nižja od načrtovanega (ustvarjenega je bilo za 1,741 milijarde dinarjev), to je za 19 odstotkov več kot v letu 1974 ali le 88 odst. od načrtovanega v družbenem načrtu za lani.

V preteklem letu so se poslabšala tudi sredstva za reprodukcijo v primerjavi z enakim obdobjem leta 1974, in to za 23,4 odstotka.

Produktivnost se je v lanskem letu zmanjšala za 2,2 odstotka, osebni dohodki pa so se v tem obdobju povečali za 21 odstotkov, življenjski stroški pa so se povečali za 26 odstotkov.

Vsi navedeni podatki kažejo na zelo neugodno gospodarsko stanje v občini. Prav zaradi tega za skrbljivočnega stanja in glede na nove gospodarske ukrepe, ki bodo začeli veljati s prvim aprilom, bodo člani izvršnega sveta v bodoče še več časa posvetili problematiki gospodarstva. Na seji so poudarili, da izgradnja stanovanj in zaposlovanje delavcev nista usklajena z drugimi družbenimi potrebami (šole, vrtci), posledica tega pa so vse večji pritiski na gospodarstvo. Zato naj bi med drugim čimprej izdelali program, kako zagotoviti gradnjo šol in vrtcev iz 9-odstotnega stanovanjskega prispevka.

Na ponedeljkovi seji so člani velenjskega izvršnega sveta obravnavali tudi druga poročila: o problematiki občinskega sodišča v Velenju, delu sodišča združenega dela v Celju, delu občinskega javnega tožilstva Celje, delu in problematiki vzgojnoizobraževalnega zavoda Velenje ter poročilo o delu in problematiki postaje milice v Velenju.

V poročilu o delu sodišča je predsednik Milan Topolovec zlasti opozoril na finančne težave so-

dišča, v zvezi s tem tudi na pomanjkanje kadrov in seveda tudi stanovanj. Sodniki so pri svojem delu preobremenjeni, zato tudi ne morejo več normalno delati in mnoge kazenske zadeve ostajajo nerešene. Izvršni svet je imenoval tričlansko komisijo, ki bo pregledala dosedanje sistemizacijo sodišča in potrebe po novih kadrih. Ocenili bodo tudi, koliko zadev odpade na velenjsko in koliko na moziško občino. Z moziško občino je treba tudi rešiti odnos financiranja sodišča. S finančnimi težavami te medobčinske ustanove bodo seznanili tudi odbor podpisnikov splošne porabe, republiški sekretariat za finance in sekretariat za občo upravo ter pravosodje.

V zvezi s poročilom postaje milice so člani izvršnega sveta menili, da je treba zlasti v samem mestu pooprstiti kontrolo hitrosti prometa (radar), še bolj učinkovito preprečevati vinjenost med vozniki in kaznovati tudi tiste, ki točijo alkoholne pijače vinjenim osebam. Glede na to, da je stanovanjsko vprašanje zelo pereče tudi med miličniki (to je bilo poudarjeno še v poročilu o problematiki vzgoje in izobraževanja) bo izvršni svet sklical sestanek med predstavniki sodišča, vzgojnoizobraževalnega zavoda, postaje milice in predstavniki samoupravne stanovanjske skupnosti, da bi se pogovorili o možnostih za rešitev tega izredno perečega vprašanja.

## 645 prosilcev za sta- novanje

Rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje je v razdobju 1970 — 1975 zgradil 481 družinskih in 720 samskih stanovanj. Kljub precejšnjemu številu novozgrajenih stanovanj, pa niso uspeli rešiti niti najnujnejših stanovanjskih problemov delavcev. Število prosilcev za stanovanja se zdaj veča iz leta v leto. Za letos načrtujejo izgradnjo predvidoma 157 novih stanovanj, imajo pa kar 645 prosilcev za stanovanja.

**Dobro  
obveščeni  
občani — dobri  
samouprav —  
ljavci**

Ugotavljati je mogoče, da je trenutno število prosilcev za stanovanja med največjimi doslej in da bo potrebna resnično odločna akcija vseh, da bi v naslednjih letih ublažili pereča stanovanjska vprašanja delavcev Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje.

NA OSNOVNI ŠOLI  
MIHA PINTAR-TOLEDO  
JE BIL SREČANJE  
»KRAJEVNA SKUPNOST —  
ŠOLA«

# Nova oblika zblíževanja

Pod geslom „Krajevna skupnost—šola“ je bil pretekli teden na osnovni šoli Miha Pintar-Toledo v Velenju zbor krajanov krajevske skupnosti Velenje—Šmartno. Omenjena krajevna skupnost namreč že nekaj časa zelo tesno sodeluje z osnovno šolo Miha Pintar-Toledo, pa čeprav le-ta ni na njihovem območju. Poleg tega krajanje Šmartnega pomagajo šoli pri modernizaciji pouka; seveda v možnostih ki jih imajo. Tako so ob novem letu učencem dali denar za nakup magnetoskopa.

Petkovo srečanje prebivalcev krajevske skupnosti in učencev ter učiteljev pa je najbolje pokazalo, da je sodelovanje med krajanji n šolo resnično zelo tesno. In če povzamemo besede predsednika izvršnega sveta skupščine občine Velenje Franja Kljuna, je to nova oblika sodelovanja, nova oblika zblíževanja med krajanji in šolo oziroma učenci, ki so v približno dvournem programu predstavili krajanov svojo redno in pošolsko dejavnost, predstavniki krajevske skupnosti pa so jih seznanili z organiziranostjo in z delom krajevske skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, ki delujejo na območju krajevske skupnosti. Na zboru — nanj so povabili tudi predstavnike sosednjih krajevnih skupnosti — je najprej spregovorila predsednica izvršnega odbora SZDL krajevske skupnosti Šmartno Branka Mravljak.

Najprej je dejala, da sta šolstvo in otroško varstvo tako pomembna za nadaljnji razvoj gospodarstva, da ga ne bi smeli v nobeni krajevni skupnosti zanemarjati. „Nobenemu izmed nas ne sme biti vseeno, kakšni so naši vrtci in šole, v kakšnih pogojih imajo otroci pouk in ali imajo šole dovolj sodobnih učil. Naloga vseh nas je, še zlasti delegatov, da znamo v svojih TOZD pravilno prikazati potrebe samoupravnih interesnih skupnosti.“

V tej krajevni skupnosti je sedaj zelo aktivnih okrog 120 krajanov v raznih svetih, odborih oziroma komisijah. Seveda pa je premajhen odstotek, če upoštevamo, da ima krajevna skupnost že blizu 1600 prebivalcev. Zato si funkcionarji krajevske skupnosti zelo prizadevajo, da bi k delu pritegnili kar največ krajanov.

„Če boste z zelenice odstranili tistega, ki jo uničuje,“ je dejala na zboru Branka Mravljak, „boste s tem že pomagali komisiji za varstvo okolja.“ V krajevni skupnosti deluje tudi komisija za socialna vprašanja. Ze samo sporočilo članom komisije o tem, da posameznemu krajanu potrebuje socialno pomoč, bo v veliko pomoč komisiji pri njenem delu.

V krajevni skupnosti so zelo delavni tudi mladinci. Tako je pri osnovni organizaciji ZSM aktiv, ki se ukvarja z prestopništvom mladih, poleg tega so mladi pripravljenci vsak trenutek priskočiti na pomoč ko-

misiji za komunalno ureditev v obliki udarniške akcije. Posebno pozornost spremljajo delo komisije za družbeno samozagotitev, ne zanemarjajo pa tudi skrbi za preventivno in vzgojno v cestnem prometu. Ta komisija je že v začetku leta organizirala zanimivo predavanje o cestnih predpisih in ga popestrila z zanimivimi filmi. To predavanje nameravajo v kratkem ponoviti. V krajevni skupnosti so ustanovili tudi krajevno organizacijo Zveze borcev, v katero je sedaj vključenih 128 članov, še letos pa bodo ustanovili tudi krajevno organizacijo Zveze prijateljev mladine.

Ob koncu se je Branka Mravljak dotaknila še nalog, ki jih ima šola v krajevni skupnosti. Predvsem lahko na šolah precej napravijo pri krepitvi družbene samozagotitve, nadalje pri prometni vzgoji, čimbolj tesno bi moralo biti sodelovanje med osnovnimi organizacijami ZK na šolah z osnovnimi organizacijami ZK v krajevnih skupnostih, med mladinskimi organizacijami na šolah ter v krajevnih skupnostih.

Predsednik sveta krajevske skupnosti Vlado Baškovič je najprej seznanil zbrance krajanje, zlasti učence z organiziranostjo krajevske skupnosti, s sestavljenostjo zbora delegatov, sveta krajevske skupnosti, in delegacij za samoupravne interesne skupnosti ter z odbori oziroma komisijami, ki delujejo na območju krajevske skupnosti. Opozoril je, da še vedno ni zadovoljiva povezanost krajevske skupnosti z organizacijami združenega dela, zato bodo temu v prihodnje morali posvetiti večjo pozornost. Z ureditvijo prostora za potrebe krajevske skupnosti se je

zelo povečala dejavnost organov krajevske skupnosti in krajevnih družbenopolitičnih organizacij. Da bi bil stik s krajanji čim bolj neposreden, dežura vsak četrtek od 15. do 17. ure v njihovi pisarni-predstavnik krajevske skupnosti, ki daje potrebna obvestila krajanom, sprejema njihove vloge ali pritožbe in podobno.

Podobno kot druge krajevske skupnosti velenjske občine, tudi v tej krajevni skupnosti prebivalci plačujejo krajevni samoprispevek. Krajevni skupnosti ostane vsak mesec 30 odstotkov teh sredstev 70 jih združujejo skupaj s preostalimi sedmimi mestnimi krajevnimi skupnostmi. Tako bodo s samoprispevkom v glavnem financirali toplovodno ogrevanje, za preostale potrebe pa naj bi denar dobili iz drugih virov.

Tako predvidevajo, da bodo

iz sredstev samoupravne komunalne skupnosti zgradili podaljšek Šmarške ceste, iz prispevka temeljnih organizacij združenega dela dokončno uredili otroško igrišče v Šmartnem II in Gregorčičevo cesto, igrišča za mlade, in del javne razsvetljave. Seveda pričakujejo, da bodo pri vseh navedenih delih sodelovali tudi sami občani s prostovoljnimi delom. Poleg tega razmišljajo tudi o tem, da bi napeljali telefonsko omrežje na podlagi financiranja in udarniškega dela krajanov.

Ravnatelj šole Emil Hartner je najprej spregovoril o uspešnem sodelovanju med šolo in krajevno skupnostjo Šmartno. Plod tega sodelovanja je bila tudi prireditev Krajevna skupnost — šola.

To sodelovanje želijo razširiti tudi na krajevni skupnosti center — desni breg ter Konovo. Nato je govoril še o nadaljnjem delu šole. Tako nameravajo 3. junija pred šolo odkriti spomenik narodnemu heroju in španskemu borcu Mihi Pintarju—Toledo, po katerem se šola imenuje. Želijo, da to ne bi bil le praznik šole, ampak vseh treh krajevnih skupnosti. Takrat bodo tudi odprli stalno razstavo revolucionarne poti Miha Pintarja—Toleda. Razstavo pripravljajo skupaj z muzejem NOB in Maribora. Ob tej priložnosti bodo preimenovali sedanji pionirski odred Jamarski škratje v odred Toledo, upajo pa tudi, da bodo stari prapor zamenjali z novim.

## ● PRED PODPISOM »DRUŽBENEGA DOGOVORA O RAZPOREJANJU DOHODKA V OBČINI VELENJE V LETU 1976«:

# Značilnost dogovarjanja — številne razprave

V občini Velenje smo pred dvema letoma, prvi v Sloveniji, sklenili prvo fazo samoupravnega sporazumevanja na področju usklajevanja meril za razporejanje dohodka in za delitev osebnih dohodkov. Ze ta prvi samoupravni sporazum je bil plod želja in zahtev delovnih organizacij, da se na področje razporejanja dohodka in delitve osebnih dohodkov vneso določeni red. Se pravi, da se je začel leta 1974 proces vzpostavljanja enotne politike na tem, da delavce sila pomembnem področju. Lani je občina Velenje z vsebino „Družbenega dogovora o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov in nekaterih drugih osebnih prejemkov ter gibanju, obsegu in strukturi skupne porabe v letu 1975“ znova prednjačila pred drugimi občinami v Sloveniji. Prevladalo je mnenje, da je dohodek tako celovita družbenoekonomska kategorija, da samo sporazumevanje po dejavnostih ne more zagotoviti enakovrednega položaja delavcev, zlasti če upoštevamo razmere okolja, v katerem delavec živi in dela.

### DRUŽBENI DOGOVOR — OSNOVNI DOKUMENT ZA VSE OBLIKE DOGOVARJANJA

Z letošnjim „Družbenim dogovorom o razporejanju dohodka v občini Velenje“ pa se približujemo težnji, da naj bi postal družbeni dogovor za območje občine Velenje osnovni družbeni dokument za vse oblike dogovarjanja na področju skupnih interesov. Samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje je v ustavi opredeljeno kot prevladujoč proces v družbenoekonomskih odnosih. To velja tudi za področje razporejanja dohodka in osebnih dohodkov.

V predlog „Družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976“ smo prvič vnesli predloge za sistemsko zagotovitev materialne osnove za delo in razvoj krajevnih skupnosti, torej za uveljavljanje ustavnih odnosov med združenim delom in krajevnimi skupnostmi. Sicer pa naj bi postale sestavni del družbenega dogovora tudi določbe o splošni porabi.

### RAZGIBANA RAZPRAVA ŠTEVILNI PREDLOGI IN DOPOLNITVE

Značilnost letošnjega dogovarjanja o razporejanju dohodka so številne razgibane razprave, tako na zborih delavcev kot na sestankih samoupravnih organov v združenem delu, na sestankih v krajevnih skupnostih, pa na skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti kot na sejah občinske skupščine in zbora podpisnic družbenega dogovora. Tako razgibana razprava je dala tudi številne pripombe, ki jih je zbral in pregledal koordinacijski odbor pri zboru podpisnic družbenega dogovora. Ob upoštevanju določil tudi republiškega družbenega dogovora o razporejanju dohodka je predlagal več dopolnitev in sprememb osnutka družbenega dogovora in oblikoval predlog „Družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976“, ki ga je dal v ponovno razpravo in sprejem vsem podpisnikom.

### KAJ PRINAŠA PREDLOG DRUŽBENEGA DOGOVORA

Med drugim so s predlogom družbenega dogovora spremenili določbe o združevanju sredstev temeljnih in drugih organizacij združenega dela iz osebnega dohodka kot pogodbene obveznosti. Ta sredstva bodo združevali za sofinanciranje gradnje objektov otroškega varstva in šolstva. Določena so tudi merila za združevanje teh sredstev, pri čemer računajo, da bodo letos tako zbrali 22.380.000 dinarjev.

Temeljne organizacije združenega dela oziroma delovne organizacije bodo za združevanje namenile 1% mase izplačanih kosmatih osebnih dohodkov za leto 1975, 2% amortizacije in ostanka dohodka ter 0,1% nabavne vrednosti osnovnih sredstev. Tisti pa, ki po omenjenih kriterijih ne bi mogli združevati sredstev, pa bi prispevali 15% formiranega sklada skupne porabe po pokritju minimalnih obveznosti.

Združeni denar bodo porabili za sofinanciranje gradnje IV. osnovne šole v Velenju, novih vrtcev v Velenju in Škalah ter nove šole in vrtca v Topolšici. Denar bodo zbirali na zbirnem računu samoupravnih interesnih skupnosti, ki bodo izvajale program investicij, dinamiko porabe sredstev pa bo določal koordinacijski odbor.

### FINANCIRANJE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Novo je tudi določilo v predlogu družbenega dogovora, da bodo za financiranje programov krajevnih skupnosti za vsakega delavca, ki se dnevno vozi na delo v občino Velenje, nakazovali sredstva v višini 200 dinarjev na žiro račun krajevske skupnosti, v kateri delavec prebiva, in to na osnovi plana razvoja krajevske skupnosti.

Pri koriščenju sredstev solidarnostnega sklada krajevnih skupnosti z območja občine Velenje (v katerem bodo združevali 30% prispevka združenega dela krajevnim skupnostim) pa bodo imele, kot določa predlog družbenega dogovora, prednost tiste krajevske skupnosti, ki bodo imele v programu izgradnjo objektov in naprav s področja zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje, to je urejanje vodovodov, elektrifikacijo, urejanje cest in drugo. Vendar pa mora biti program izgradnje vseh teh objektov usklajen s srednjeročnim programom razvoja občine Velenje do leta 1976.

### V ZBORU PODPISNIC TUDI PREDSTAVNIKI KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Nedvomno je razgibana javna razprava o osnutku „Družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976“ vplivala na oblikovanje predloga, da bi zbor podpisnic družbenega dogovora razširili tudi s predstavniki krajevnih skupnosti, da bi tako lahko kar najbolj učinkovito usklajevali mnenja in interese že med najbolj predlogov posameznih dokumentov.

### PODPIS DRUŽBENEGA DOGOVORA — 2. APRILA

O spremembah „Družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976“, se pravi o predlogu tega družbenega dogovora, so zadnje dni znova razpravljali in sklepali v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter določili podpisnike. Do konca tedna se bodo sestale tudi skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, vsi trije delegatski zbori Skupščine občine Velenje pa bodo na seji, ki bo 31. marca, znova razpravljali in sklepali o „Družbenem dogovoru o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976“.

Predvidoma 2. aprila pa bo podpisal „Družbeni dogovor o razporejanju dohodka v občini Velenje v letu 1976“. Tega dne bo tudi prva seja novoizvoljenega zbora podpisnic, ki se bo konstituiral, izvolil organe ter sprejel poslovnik.



• OB UVAJANJU NOVIH UKREPOV

## Odločna akcija

Občinski sindikalni svet je pred dnevi poslal vsem predsednikom osnovnih organizacij sindikata in predsednikom delavskih svetov v organizacijah oziroma temeljnih organizacijah združenega dela poseben dopis, s katerim jih seznanja z družbenopolitično akcijo ob uvajanju tako imenovanega sistema plačane realizacije.

Zvezna skupščina je namreč sprejela konec lanskega leta v cilju nadaljevanja stabilizacijskih prizadevanj dva izredno pomembna zakona in sicer: zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela ter zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev.

Ti ukrepi omogočajo delavcem, da bodo v bodoče razpolagali samo z ustvarjenim dohodkom, s čimer se onemogoča potrošnja, ki nima kritja v realiziranem dohodku. Prav tako te spremembe odpravljajo osnovne vzroke številnih negativnih družbenoekonomskih posledic, ki se kažejo zlasti v preveliki porabi, nelikvidnosti, nestabilnosti cen in tržišča. Ti ukrepi naj bi zagotovili, da se investicijska, osebna, skupna in splošna poraba uskladi z razpoložljivimi sredstvi, na drugi strani pa je treba doseči, da se stimulira ustvarjanje večjega dohodka na podlagi produktivnosti dela. S tem bo onemogočena poraba dohodka še pred njegovo ustvaritvijo.

Seveda bo zaradi takšnih ukrepov prišlo ponekod do številnih problemov. Posebej bodo težave pri tistih uporabnikih družbenih sredstev, ki poslujejo z izgubo ali na meji rentabilnosti, nimajo zagotovljenih trajnih

obratnih sredstev, ali tam, kjer imajo prevelike zaloge itd. Vendar naj bi navedeni ukrepi ob večji produktivnosti dela omogočili boljšo in bolj dinamično rast gospodarstva, s tem pa tudi boljši položaj negospodarstva. Seveda bo potrebno na vseh ravneh zagotoviti materialno in socialno varnost delavcev, posebej še osebnih dohodkov in zadovoljevanje skupnih potreb. Vendarle je treba pri tem izhajati iz ustvarjalnega dohodka kot rezultata dela, skrbi za večjo produktivnost dela, racionalnejšega gospodarjenja ter boja za varčevanje v potrošnji kot v proizvodnji.

V pismu občinski sindikalni svet opozarja, da sedanje stanje terja odločno družbenopolitično akcijo vseh. Težišče dejavnosti pa mora biti v temeljnih oziroma organizacijah združenega dela, ki morajo z ustrezno lastno dejavnostjo razreševati nastale probleme in pogoje za uveljavljanje novih odnosov. Politični štabi za vodenje akcije stabilizacije in poglobljanja samoupravljanja v tozdi se morajo nemudoma sestati in dogovoriti za ustrezno akcijo. Ta mora biti zastavljena tako, da bodo organi upravljanja v tozdi od delavskih svetov in njihovih odborov, prek zborov delavcev do organov delavskega nadzora seznanjeni s problematiko, da bodo lahko ustrezno ukrepali in da se primerno zavarujejo pred morebitnimi težjimi posledicami, ki bi lahko nastale ob uvajanju tega novega sistema.

Ob tem je treba uvesti tudi ustrezen način obveščanja vseh delavcev.

• KOMITE OBČINSKE KONFERENCE ZK VELENJE O NEUPRAVIČENEM BOGATENJU

## Preprečevanje

Člani komiteja občinske konference Zveze komunistov Velenje so pretekli teden obravnavali delo komisije za ugotavljanje izvora premoženja, ki deluje pri skupščini občine Velenje.

Na podlagi poročila komisije in razprave so ugotovili, da so tudi v velenjski občini primeri prekomernega bogatstva, vendar komisiji doslej še ni uspelo ugotoviti vseh primerov. Člani komiteja so opozorili, da bo treba v prihodnje več budnosti pri spremljanju teh problemov, tudi v organizacijah združenega dela in zlasti opozarjati na moralnopolitični vidik teh negativnih družbenih pojavov.

Vse osnovne organizacije Zveze komunistov in aktiv Zveze komunistov neposrednih proizvajalcev je komite zadalžil, da morajo obravnavati to problematiko in ugotoviti, ali so v sredini, kjer delajo in živijo komunisti, primeri neupravičenega bogatstva. Še zlasti je treba analizirati primere, ko prejemajo posamezniki sorazmerno zelo visoke pokojnine in ob tem še precejšnje prejemke iz honorarnega dela v organizacijah združenega dela, potem primeri dvojnih zaposlitev, pre-

jemanje nesorazmerno visokih kreditov za zasebno stanovanjsko gradnjo.

Cimprej je treba sprejeti kriterije o najvišjih osebnih dohodkih, stanovanjskih kreditih, štipendijah in raznih honorarjih ter analizirati odnose med temi oblikami prejemkov. V zvezi s tem je treba tudi določiti pogoje, kdaj, kje in kako lahko posameznik doseže nadpoprečen osebni dohodek.

V zrazpravi so člani komiteja opozorili na skrajnost, ki se izraža predvsem v nevoščljivi-

vosti do tistih, ki na podlagi resnično opravljenega dela prejemajo višji dohodek. Zatem se skrivajo težnje po uravnolovki, ne pa objektivno nagrajevanje po delu. Razpravo so člani komiteja občinske konference Zveze komunistov Velenje sklenili z ugotovitvijo, da je komisija doslej odigrala pozitivno vlogo, vendar ji bodo morale v prihodnje bolj pomagati pri delu vse družbenopolitične organizacije tako v organizacijah združenega dela kot v krajevnih skupnostih. Njeno delovanje pa mora biti bolj usmerjeno v preprečevanje družbeno negativnih pojavov, ne pa le na njihovo ugotavljanje.

• ZA MEDNARODNI DAN INVALIDOV

## V Velenju razstava

21. marec je mednarodni dan invalidov, ki letos poteka pod geslom „Delo invalidom!“. Ta dan so v velenjski občini proslavili nadvse slovesno. Prejšnji petek so namreč v galeriji knjižnice odprli razstavo likovnih in drugih del invalidov občine. Pred otvoritvijo razstave je spregovoril predsednik velenjskega društva invalidov Edvard Centrih.

Povedal je, da je v njihovem društvu že več kot tisoč članov – invalidov in invalidnih oseb. Društvo nudi vsem

članom tako moralno kot materialno pomoč, pomaga jim s strokovnimi in pravnimi nasveti, poleg tega pa v društvu organizirano skrbijo za življenje invalidov doma in v družbi, nadalje za njihovo rekreacijo kot tudi za družabno življenje.

svetovni kongres mednarodnega združenja invalidov sklenil, da bo desetletje do leta 1980 posvečeno rehabilitaciji invalidnih oseb. „Vendar ne smemo misliti,“ je dejal Edvard Centrih, „da je rehabilitacija končana s tem, da invalida oziroma prizadeto osebo usposobimo za delo in zaposlimo na delovnem mestu, ki ustreza njegovim psihofizičnim sposobnostim in poklicni usposobljenosti. Uspeh rehabilitacije je treba zagotoviti tako, da mu ves čas njegove zaposlitve pomagamo na vseh področjih. Zato smo invalidi, organizirani pri svojem delu odločili, da se bomo po sposobnostih vključevali v družbeni razvoj in se pri tem ne bomo izolirali.“

V naši občini je bilo resda v korist invalidov, zlasti delovnih invalidov že marsikaj storjenega. Vendar bo moroče storiti še več, če bomo vsi spoznali, da je invalid naš tovariš, da invalidi ne želijo biti izločeni, ampak tvorno vključeni v samoupravni socialistični razvoj. Pa tudi letošnje geslo „Invalidom delo“ terja, da je treba dati invalidom in vsem prizadetim v družbi mesto, ki jim gre.

Svoje izdelke razstavljajo: Miško Skornšek, Martin Kumer, Stane Krevzelj, Jože Angelo, Viktor Kojc, Tone Tratnik, Ivanka Hleb, Valentina Volovšek, Boža Lukanc, Erna Mrz, Ivan Karđoš, Marija Mravljak, Francka Meža, Štefka Kumer in Sonja Jelen. Razstava bo odprta do konca meseca.

Glede na vse večjo zaostrenost pogojev gospodarjenja in zaposlovanje v zadnjih letih in ker je poklicno usposabljanje še vedno dostopno premajhnemu številu invalidov, so mnogi invalidi izločeni iz delovnega procesa, veliko število pa jih je zaposlenih na delovnih mestih, ki jim v celoti ne ustrezajo. Zato je tudi enajsti

## Manifestacije

V občinah koroške regije so z vrsto kulturnih, športnih in drugih manifestacij obeležili letošnji mednarodni dan invalidov – 21. marec. Pripravile so jih invalidske organizacije pod pokroviteljstvom Sveta občin koroške regije, občinskih svetov Zveze sindikatov, Zelezarne Ravne na Koroškem in Stalne konference za rehabilitacijo invalidov Maribor. Organizacijo prireditve pa so podprli Kulturna skupnost Ravne na Koroškem ter telesno-kulturne skupnosti Dravograd, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec.

V prostorih Likovnega salona Ravne na Koroškem so odprli razstavo likovnih stvaritev in ročnih del, na kateri se predstavljajo učenci Zavoda za delovno usposabljanje mladine Crna na Koroškem, posebnih šol Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec ter gojenci zavoda „Bodočnost“ iz Maribora in drugi.

20. aprila zvečer je bila v Titovem domu na Ravnah na Koroškem svečana akademija, na kateri so izvedli priložnostni kulturni program učenci posebnih osnovnih šol Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, dijaki Gimnazije Ravne na Koroškem, učenci Glasbene šole Ravne na Koroškem, folklorna skupina KUD „Prežihov Voranc“ Ravne na Koroškem ter pevski zbor slepih iz Maribora.

V soboto in nedeljo, 20. in 21. marca, pa so bila v Dravogradu, na Ravnah na Koroškem in v Slovenj Gradcu športna tekmovanja invalidov severovzhodne Slovenije. V šahu, kegljanju, namiznem tenisu, plavanju, streljanju in malem nogometu je nastopilo nad 50 ekip z več kot 300 tekmovalci. Med športniki so bili člani društev invalidov, učenci posebnih osnovnih šol ter tekmovalci rehabilitacijskih zavodov iz severovzhodne Slovenije.

## Konovski mladinci so se izkazali

Mladino najraje karamo. Konovski mladinski aktiv pa je vreden pohvale. Njihov mentor je tovariš Divjak in pod njegovim mentorstvom se udeležujejo delovnih akcij, dosegajo pa tudi lepe uspehe v športu.

7. marca, ko je zapadel sneg, so mladinci osnovne organizacije zveze socialistične

mladine obiskali kranjke, stare nad sedemdeset let. Njihovi predstavniki so jim čestitali ob dnevu žena. Vsaka je bila vesela tolike pozornosti mladih.

Krajani Konovega zapuamoga mladini, da bi nam pomagala pri graditvi našega doma, saj ga vsi težko čakamo. R. Čanč



Pionir Branko Goršek izročja Pepci Krušnik šopek v zahvalo za dolgoletno delo

• Občni zbor Rdečega križa v Šaleku – Bevče

## Več mladih krvodajalcev

V Šaleku je zelo delovna organizacija Rdečega križa. V njo je včlanjenih blizu 200 krajanov, med katerimi je bilo lani kar 40 krvodajalcev, nekaj tudi takšnih, ki so kri darovali večkrat. Seveda pa člani ne skrbijo le za to, da bi pridobili čimveč krvodajalcev, ampak posebej pozornost tudi socialno šibkim oziroma ostarelim krajanom.

V soboto so se člani krajevne organizacije Rdečega križa Šalek-Bevče sešli na občni zbor, na katerem so pregledali delo v preteklem letu ter se pogovorili o načrtih za leto. Tudi v tem letu si bodo prizadevali, da bi na svojem območju zbrali čimveč krvi v glavnem za potrebe slovenjgraške bolnišnice. Občnega zbora se je udeležilo veliko krajanov, žal, med njimi skorajda ni bilo opaziti mladih. Zato bo ena izmed pomembnih nalog organizacije prizadevanje, da bi vanjo pritegnili tudi mlade. Na občnem zboru, ki sta se ga udeležila tudi predsednik občinskega odbora Rdečega križa Jože Medved in tajnik Tomo Hudoletnjak, so še posebej poudarili, da zelo resno sodelujejo tudi s krajevno skupnostjo in krajevno organizacijo SZDL pa tudi z gasilskim društvom. Prav to tesno sodelovanje je precej prispevalo, da sodi ta krajevna organizacija Rdečega križa med boljše organizacije Rdečega križa v občini, kot je dejal Jože Medved.

Na občnem zboru so se člani še posebej zahvalili Pepci Krušnik, ki je že osemnajst let predsednica njihove organizacije. Prisrčno čestitko ji je izrekel pionir Branko Goršek, podpredsednik Rdečega križa Šalek-Bevče Franc Oštr, ki je doslej že 36-krat daroval kri, pa ji je izročil lepo priznanje za dolgoletno požrtvovalno in humano delo. Seveda bo Pepca Krušnik na željo članov še naprej opravljala funkcijo predsednika.



Predsednik mladine na obisku pri zenici v Šenbricu

# KINO

25.3. - četrtek ob 17.30 in 19.30, REDNI KINO VELENJE, zahodnonemška barvna kriminalna DEKLE IZ HONGKONGA, režija: Jurgen Roland, igrata: Joachim Fishberger, Eva Garden

26.3. - petek ob 17.30 in 19.30, REDNI KINO VELENJE, zahodnonemška barvna kriminalna DEKLE IZ HONGKONGA

27.3. - sobota ob 17.30 in 19.30, REDNI KINO VELENJE, jugoslovanski barvni film PARTIZANI, režija: Stole Janković, igrata: Bata Živojinović, Rod Taylor

28.3. - nedelja ob 17.30 in 19.30, REDNI KINO VELENJE, jugoslovanski barvni film PARTIZANI

29.3. - ponedeljek ob 17.30, REDNI KINO VELENJE, ameriški barvni vestern ULICA BREZ ZAKONOV, režija: Joseph H. Lewis, igrata: Randolph Scott, Angela Lansbury

30.3. - torek ob 17.30 in 19.30, REDNI KINO VELENJE, francoski barvni film MOCNEJŠI OD STRAHU, režija: Yanick Andre, igrata: Michael Bouquet, Michael Constantin

31.3. - sreda ob 17.30 in 19.30, REDNI KINO VELENJE, francoski barvni film MOCNEJŠI OD STRAHU

1.4. - četrtek ob 17.30 in 19.30, REDNI KINO VELENJE, angleška barvna kriminalna, ODKUPNINA, režija: Casper Wrede, igrata: Sean Connery, Ian Mc Shane

## KINO ŠOŠTANJ

25.3. - četrtek ob 17. in 19.30, KINO ŠOŠTANJ, ameriški barvni film DAKTARI, igrata: Marshal Topson, Betsy Drake

27.3. - sobota ob 19.30, KINO ŠOŠTANJ, holandski barvni dokumentarni film OPICA IN SUPER OPICA, režija: Bert Heanstra

28.3. - nedelja ob 17 in 19.30, KINO ŠOŠTANJ, ameriški barvni vestern, ULICA BREZ ZAKONOV, režija: Joseph H. Lewis, igrata: Randolph Scott, Angela Lansbury

31.3. - sreda ob 19.30, KINO ŠOŠTANJ, angleška barvna kriminalna ODKUPNINA, režija: Casper Wrede, igrata: Sean Connery, Ian Mc Shane

## KINO-GLEDALIŠČE

29.3. - ponedeljek, KINO-GLEDALIŠČE VELENJE, ameriški barvni vestern ULICA BREZ ZAKONOV, režija: Joseph H. Lewis, igrata: Randolph Scott, Angela Lansbury

## poroke

- Branko MEZA, roj. 1947, elektro tehnik iz Velenja, Koroška c. in Ivanka RAMŠAK, šivilja, roj. 1949, iz Velenja, Gregorčičeva c.
- Franc VODUŠEK, roj. 1954, konstr. ključavničar iz Hra-

## VAŠA PISMA ZA P. P. 89

# Bodite pozorni

Ali vidite kaj je nujno potrebno?  
Ali veste, kaj je treba podvzeti?  
Ali slišite, kaj se govori?

### „POVSOD POLNO NESNAGE IN ODPADKOV

po naših ulicah, po naših dvoriščih, po naši okolici in celo - po naših gozdovih!"

Saj res ni težko zbirati pločevinaste in steklene odpadke, plastične vrečke in papir. Posebno ne bi bilo težko, če bi hotel pomagati v s a k , že od najmlajšega dalje.

Kaj - če bi hoteli začeti že v vrtcu?  
Na sprehodu že morajo malčki spraviti papir od malic in bonbončkov lepo v svojo torbico in nesti domov.

Že lažje v šoli. Učenci ničesar ne smejo odvreči kamorkoli. Nasprotno, pobirali naj bi tudi za drugimi, ki niso vzgojeni, da bo čista ne samo šola, temveč tudi njena okolica.

Starejši že sami od sebe pomagajo spraviti odpadke kamor spadajo: v kante, večje stvari v kesone. Ali morda pozabljajo??  
Hej, učenci, napišite, napravite plakate v kričečih barvah, narišite ali naslikajte, da bi se vsak spomnil:

**kaj je njegova dolžnost!  
kaj je nujno potrebno!**

Morda pa bi bil nagrajen najboljši plakat, nato razmnožen in razobešen po našem mestu.

Ali ne bi bilo lepo, če bi se lahko hvalili: „V našem mestu je red in čistoča.“

To naj bi bil skromen nasvet, kako bi lahko z dobro voljo in skrbno organizacijo v s i služili našemu mestu.

STOPAR GRETA,  
Šoštanj, Metleče 22

stovca in Jasmina CIRIC, roj. 1957, sestavljalka iz Hrastovca

- Florjan JELEN, roj. 1948, kmetijski inženir iz Arnač in Marija KOPITAR, roj. 1953, vrtarka iz Ložnice

- Ljubomir Jožef DOVŠAK, roj. 1940, programer iz Celja in Lidija PISTOR, roj. 1953, ekonomist iz Velenja, Brata Mravljaka

- Andrej LICHTENEGGER, roj. 1953, šofer iz Šoštanja, Tekavčeva in Olga FERENCČAK, roj. 1958, dijakinja iz Velenja, Tomšičeva

- Edvard HUDOURNIK, roj. 1953, str. ključavničar iz Skal in Anica KOREN, predmetna učiteljica iz Hrastovca, roj. 1954

- Drago SOTLER, roj. 1952, rudar iz Velenja, Šercerjeva c. in Olga RAZBORNİK, roj. 1955, skladiščnik iz Škalskih Cirkovc

- Branko AMON, roj. 1955, transporter iz Velenja, Šercerjeva c. in Erika KOKOT, roj. 1958, trg. vajenka iz Velenja, Šercerjeva c.

- Ludvik BRVAR, roj. 1953, mizar iz Bevc in Rozalija ZELENİK, roj. 1958, natakarica iz Velenja, Šaleška c.

- Branko BRVAR, roj. 1951, električar iz Bevc in Danica GRACNER, roj. 1953, študent prava iz Šaleka

- Beno FAJMUT, roj. 1952, kontrolor iz Črne in Irena ČURIN, roj. 1956, prodajalka iz Črne

- Feliks FRANCE, upokojenec iz Šoštanja, Kajuhovala 3, star 67 let

- Cirila GORIČNIK, gospodinja iz Velenja, Kersnikova 2, stara 55 let

- Jožefa PREVALNIK, gospodinja iz Bevc, stara 53 let

- Ignac ŠVENT, upokojenec iz Velenja, Stanetova 41, star 84 let

- Anton MIKLAVŽINA, upokojenec iz Skal št. 25, star 80 let

- Ivan VIHER, upokojenec iz Pesja 11, star 86 let

- Alojz VERBEK, delavec iz Velenja, Celjska c. n.bl. star 30 let

- Antonija GRUBER, upokojenka iz Hrastovca št. 32, stara 72 let

- Stanislav VACUN, orodjar iz Rečice ob Paki št. 8, star 20 let

- Stojan MIŠIČ, zidar iz Lovnice 53, star 22 let

- Marija BOSTIČ, upokojenka iz Petrovc št. 3/a, stara 79 let

- Pavel SLEMENSEK, upokojenec iz Radegunde, star 79 let

- Anton KREGAR, upokojenec iz Podčetrčka št. 54, star 68 let

- Amalija PAJEK, upokojenka iz Slatine št. 31, stara 57 let.

## OBVESTILO

Prejšnji teden se je zatekel neznano kam mlad nemški ovčar, barva: temen s svetlimi drap oznakami po nogah, oprsju in masko. Sliši na ime Zero. Okoli vratu je nosil kovinasto pleteno ovratnico.

Najditelja prosimo, da proti nagradi 500,00 din sporoči nahajališče psa postaji milice Velenje ali direktno na telefon: 850-292, 850-329.

## smrti

- Anton REHERMAN, kmet iz Raven št. 69, star 42 let
- Franc MELANŠEK, upokojenec iz Skornega pri Šoštanju št. 7, star 85 let

## rdeča dvorana velenje

RDEČA DVORANA VELENJE  
PRIREJA ZABAVNO GLASBENI VEČER  
27. MARČA OB 19. URI.  
SODELUJEJO NELA ERŽIŠNIK IN  
ANSAMBEL DOBRI ZNANCI.

Predprodaja vstopnic:

Rdeča dvorana Velenje - Kiosk,  
Izletnik - Velenje, Zalec, Mozirje in Celje,  
Viator - Turistična pisarna Slovenj Gradec

## GOSTINSKO PUDJETJE

# »PAKA« Velenje

### VABI

- da obiščete KAVARNO-SLAŠČIČARNO CENTER, ki vam nudi kvalitetne slaščičarske izdelke, katere vam pripravlja slaščičarski mojster Jože Javornik

KSC vam nudi vse vrste alkoholnih in brezalkoholnih pičac in raznih napitkov,

- da obiščete RESTAVRACIJO JEZERO in ob zvokih kvarteta DE LECITAS iz Poljske zaplešete in se razvedrite,

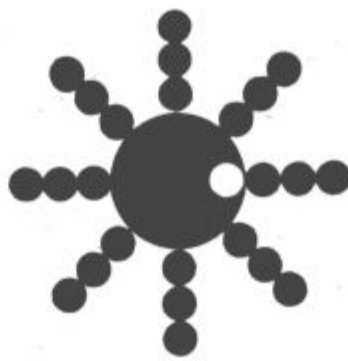
- da obiščete kegljišče hotela »PAKA« in preizkusite svoje znanje pri podiranju kegljev,

- da obiščete nočni bar hotela »PAKA« in si ogledate zanimiv barski spored,

- da obiščete bile »TURIST«, ki se nahaja v novi večnamenski dvorani in je odprta vsak dan od 9. do 19. ure. Ob nedeljah ne posluje.

Nudi vam gostinske storitve po najnižjih cenah.

VSE ZA VAS IN ZA VAŠE ZADOVOLJSTVO!



# hotel paka

## mali oglasi

### PRODAM

UGODNO prodam spalnico. Edo Zager, Rudarska 2, Velenje. Informacije tudi po telefonu 851 351.

PRODAM zastavo 101, letnik 1973. Prevoženih 58 000 kilometrov. Naslov v upravi lista.

PRODAM komplet dnevno sobo, lahko tudi ček. Informacije po telefonu 850-462.

### GRADITELJI

OKNA, rolete, vse vrste vrat, obloge, iso-span lahko naročite na dom. Kličite, zahtevajte cenik in informacije po telefonu 061 811 547 do 10. in od 18. ure dalje, ali na naslov Hribar, 61 411, Izlake 70.

Vse izdelke dostavimo na dom.

### SADIKE VRTNIC

PRODAM sadike vrtnic čajevk in popenjak v različnih barvah, po 15 dinarjev. Bogomir Dolinšek, Bevče n.h. Velenje

## RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKI KOMBINAT - VELENJE

Komisija za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu,  
**TOZD PLASTIKA**

razpisuje naslednja prosta delovna mesta

### 1. VODJE IZMENE V PREDELAVI PLASTIKE 2. 3 KV KLJUČAVNIČARJE

#### POGOJI:

- pod 1. - strojni tehnik ali strojni delovodja
- 2 leti prakse na podobnih delovnih mestih
- pod 2. - poklicna kovinarska šola
- nekaj prakse.

Pismene vloge z dokazilom o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 8 dni po objavi razpisa na kadrovsko-socialni sektor REK Velenje, Rudarska 6.

## KINO VELENJE

razpisuje po 44. členu statuta prosti delovni mesti:

### 1. KINOOPERATERJA

### 2. REDITELJA - REKLAMNEGA ARANŽERJA

#### POGOJI:

- pod 1. kvalificiran delavec elektro ali strojne smeri in kinooperaterski izpit. V to delovno mesto, poleg predvajanja filmov, sodi tudi prevoz in dostava filmov. Poskusno delo 2 meseca.
- pod 2. dokončana osemletka. Poskusno delo 2 meseca.

Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi pošljite na naslov: KINO VELENJE, Velenje, Koroška 44. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

## FINANČNO POROČILO O ZBRANEM SAMOPRISPEVKU PO KS ZA JANUAR 1976

	Število zaposl.	ZA JANUAR 1976		
		100 %	70 %	30 %
1. Velenje center, levi breg	2894	274.764,15	192.334,90	82.429,25
2. Velenje center, desni breg	3040	288.625,80	202.038,05	86.587,75
3. Šmartno	752	71.396,90	49.977,85	21.419,05
4. Konovo	359	34.084,40	-	-
5. Šalek - Gorica	152	14.431,30	10.101,90	4.329,40
6. Stara vas	365	34.654,10	24.257,85	10.396,25
7. Staro Velenje	415	39.401,20	27.580,85	11.820,35
8. Pesje	535	50.794,35	35.556,05	15.238,30
9. Cirkovce	50	4.747,15	-	-
10. Plešivec	74	7.025,75	-	-
11. Paka	183	17.374,50	-	-
12. Šentilj	206	19.558,20	-	-
13. Škale	406	38.546,75	-	-
14. Bevc	70	6.646,00	-	-
15. Kavče - Podkraj	254	24.115,45	-	-
16. Šoštanj	1415	134.343,90	-	-
17. Bele vode	91	8.639,80	-	-
18. Skorno - Florjan	247	23.450,85	-	-
19. Zavodnje	62	5.886,45	-	-
20. Ravne	280	26.583,95	-	-
21. Družmirje - Gaberke	385	36.552,95	-	-
22. Lokovica	175	16.614,95	-	-
23. Topolšica	451	42.819,15	-	-
24. Šmartno ob Paki	546	51.839,20	-	-
25. Gorenje	279	26.489,00	-	-
<b>SKUPAJ</b>	<b>13686</b>	<b>1.299.386,20</b>	<b>541.847,45</b>	<b>232.220,35</b>

ODDELEK ZA FINANCE SO VELENJE

## Zmagali Celjani

### ● NOGOMET

Vrstni red: 1. Celje, 2. Velenje, 3. Šoštanj, 4. Šmartno ob Paki



Vlado in Jule (6) na eni izmed dirk

V Rdeči dvorani je bil turnir v malem nogometu bivših igralcev iz Celja, Šoštanja, Šmartnega ob Paki in Velenja.

V zanimivih tekmah, ki jih je žal spremljalo le malo gledalcev, so bili najuspešnejši Celjani, ki so najprej premagali ekipo Šoštanja nato pa v finalu moštvo Velenja.

**Rezultati:**  
Velenje : Šmartno 2:1 (0:0), gole so dosegli za Velenje Bizjak in Nezmah, za Šmartno Polak.

Celje:Šoštanj 3:1 (2:0), gole so dosegli za Celje P. Hribernik 2, I. Hribernik 1, za Šoštanj Pircnik.

Šoštanj:Šmartno 2:0 (1:0), gole sta dosegla Pavšek in Novak. Finale: Celje:Velenje 4:3 (2:0)

## Dobra igra Rudarja

Nogometaši velenjskega Rudarja so v prijateljski tekmi, kljub porazu 3 : 0 z moštvom Maribora prikazali dobro igro. Večidel so bili enakovredni, saj so prejeli dva zadetka po nespretnem posredovanju domačega vratarja. Mimo tega so napadalci napravili nekaj dobrih priložnosti pred vrati gostov, med drugim niso izkoristili enajstmetrovke. V nedeljo igrajo velenjčani prvo pokalno tekmo.

## Zadnje priprave

Nogometaši Šmartnega in Šoštanja so preteklo nedeljo v Šmartnem ob Paki odigrali prijateljsko tekmo v okviru priprav na jesenski del tekmovanja, ki je pred vrati. Kljub temu, da sta srečanje motila sneženje in mraz smo videli precej zadetkov, saj so domačini zmagali kar s 6:2 (1:1). Zadetke za Šmartno so dosegli Prašnikar tri, Omladič, Hribernik in Tajnik avtogol, za Šoštanj pa Stevanovič in Volk. V nedeljo 28. t.m. pa bodo igralci Šmartnega gostovali v Ajdovščini na prvi prvenstveni tekmi drugega dela tekmovale sezone v SNL proti tamkajšnjemu Primorju. J. K.

## ŠPORTNI UTRINEK

Skoraj ni Velenjčana, ki bi ne poznal večkratnega državnega prvaka in letošnjega dobitnika trofeje „Zlata čelada“ – tekmovalni par v motorjih s prikolico Camlek-Pogorelec. Verjetno pa malokdo ve, da je v Velenju tudi tekmovalni par, ki je na lanskem državnem prvenstvu v isti kategoriji osvojil 2. mesto. To sta tekmovalca Vlado Goršič in njegov sovoznik Jule Slemenšek. Oba sta nadarjena in obetajoča tekmovalca, in to je bil tudi razlog da vam ju predstavim.

Vlado Goršič 21, je po poklicu avtomehaničar, njegov sovoznik Jule Slemenšek 28, pa strojni tehnik. Skupaj sta začela tekmovali lansko sezono. Že na prvi dirki sta osvojila drugo mesto in ju je opogumilo za nadaljnja tekmovanja. Sledila je Srebnica – prvo mesto, Kavadarci – tretje mesto in odlično drugo mesto v skupni uvrstitvi za državno prvenstvo.

Seveda pa ni bilo vse tako lahko, kot kažejo rezultati. Bilo je potrebno veliko trdega dela na treningih, samoodrekanja in pa denarja.

„Denar je bil in je še vedno najina največja skrb. Vse stroške morava kriti sama. Iskala sva pomoč v delovnih organizacijah, vendar nama nobena ni pomagala. Le v najini delovni organizaciji, to je Ko-

munalno obrtni center Velenje, so naju vsaj delno materialno in moralno podprli. Za to sva jim zelo hvaležna.

Kako veliki so izdatki, lahko pove že podatek, da sva pred kratkim za rabljen motor morala odšteti kar sedem starih milijonov in lahko si predstavljate koliko stane nov motor. Letos kaže, da bo bolje, saj bova dobila povrnjene stroške tekmovalni od organizatorja dirke, pa tudi Avto-moto društvo je obljubilo nekaj pomoči.

**Koliko tekmovalcev prikoličarjev je trenutno v Velenju?**

„V lanski sezoni smo tekmovali trije pari. Camlek – Pogorelec, Jelen – Tomič, ter midva. Letos se nam bo verjetno priključil tudi par Ribar – Novak. Žal, nimamo primernih

pogojev za treninge, zato rezultati niso takšni, kot bi lahko bili.“

**Ali se veliko mladih iz Slovenije odloča za ta šport?**

„Ceprav je ta šport zelo nevaren, je zanimanje mladih zanj veliko. Vendar se bojim, da čez nekaj let tekmovalcev v Sloveniji ne bo več, saj le-ti odhajajo v klube na Hrvaškem, ker v Sloveniji preprosto ni dirk.“

**Kako pa najbližji gledajo na vajino dirkanje?**

„Oba imava družini, zato je občutek nemira in včasih tudi strahu pred vsako dirko toliko večji. Kaj če se zgodi nesreča? Vendar po prvih krogih to mine in po dobro opravljeni vožnji, se najini najbližji kot sodelavci, veselijo uspeha ravno tako kot midva. Omeniti moram najinega sodelavca Ivana Kvartiča, ki nama je po zmagi v Srebnici s svojimi sredstvi kupil novi čeladi, ki sta nama zelo prav prišli in s tem pokazal, da je res velik ljubitelj tega športa. Zato sva mu oba zelo hvaležna.“

**Kakšni so vajini načrti?**

„Prav gotovo se bova udeležila vseh dirk za državno prvenstvo, poleg tega pa bova poskusila nastopiti tudi na mednarodnih tekmovanjih, da si nabereva čimveč izkušenj.“

**Kaj pa želje?**

„Teh je veliko. Prav gotovo je največja, da bi srečno zvozila vse dirke, dobila boljši motor in dosegla tudi boljše rezultate.“

## Ste že naročeni na tednik Naš čas?

### ● ATLETIKA

## A. Šverc na balkanskem krosu

Na letošnjem balkanskem prvenstvu v krosu, ki je bilo v bolgarskem mestu Šumeni, so jugoslovanski atleti dosegli lep uspeh. Od slovenskih atletov se je izkazal celjan Peter Svet. Bil je tretji med člani za Vukovičem in zmagovalcem teka na 1000 m Turkom Jurdanom, ki je na velenjskem balkanskem krosu pred dvema letoma odstopil.

Med Jugoslovani je najboljšo mesto zasedla Andreja Šverc, ki je v konkurenci mladink bila četrta za tremi atletinjami Romunije. Tako ji je že drugič za eno mesto ušla kolajna na balkanskih igrah.

Drugi velenjski atlet Edo Hojan je pri mlajših članih bil devetnajsti, zmagal pa je Beograjec Janičević. V teku članic so se jugoslovanke uvrstile od devetega do dvanajstega mesta. Mariborčanka Breda Perger je bila deveta, Nada Sober iz Raven na Korškem pa deseta.

### ● ŠAH

## Šahisti Iskre gostovali v Gorenju

Minulo soboto so se srečali šahisti Iskre iz Kranja in Gorenja. Podobno srečanje je bilo pred letom dni v Kraju.

Letos so se šahisti Gorenja pomerili z dvema ekipama Iskre na 13 deskah. Obe srečanja so šahisti Gorenja odločili v svojo korist ( 9:4, 8,5 : 3,5). H.J.

## Zmagali šahisti REK—DSSS

V okviru delavskih športnih iger je komisija za rekreacijo in oddih pri občinskem sindikalnem svetu Velenje skupno s Šahovskim klubom Velenje organizirala občinsko sindikalno prvenstvo v šahu. Od skupno 28 prijavljenih ekip se je prvenstva udeležilo le 17 moških ekip. Na tekmovanje pa kljub predhodni prijavi ni prišla nobena ženska ekipa. Rezultati: 1. REK—DSSS, 2. TGO—DSSS, 3. REK—TOZD Storitve, 4. GIP Vegrad, 5. REK—TOZD TEŠ, 6. RŠC—TOZD EKO, 7. REK—TOZD Priprave, 8. TGO—TOZD pralna tehnika, 9. REK—TOZD mehanizacija in transport, 10. TGO—TOZD CHM. kj

## NA TURNEJI PO PRIMORSKI

Ekipa rokometnega kluba Šoštanj, ki se marljivo pripravja za spomladansko prvenstvo v republiški rokometni ligi, je kot vsako leto tudi letos sodelovala na turnirju „Pokal mladosti“, ki ga prireja rokometni klub Piran.

### ● ROKOMET

Da bi razpoložljivi čas čimbolj izkoristili so ponudili prijateljsko srečanje ekipi Jadrana in Kozine. Tekmo so odigrali v Kozini v petek, dne 19. marca, in srečanje odločili v svojo korist z rezultatom 28:24 (14:14) Drugi dan so sodelovali na

turnirju Pokala mladosti v Piranu kjer so sodelovale naslednje ekipe:

Prvoligaš Kvarner iz Rijeke, drugoligaš Piran, Jadran iz Kozine ter ekipa iz Šoštanja.

V prvi tekmi je Šoštanj izgubil s prvotigašem Kvarnerjem z rezultatom 27:18 (14:9) Na tej tekmi je bil ne-rešljiv problem za ekipo Šoštanja odlični Kvarnerjev igralec Vukoje, ki je sam dosegel kar 12 zadetkov.

V tekmi za tretje in četrto mesto pa je ekipa Šoštanja ponovno premagala Jadran iz Kozine z rezultatom 15:14 (7:8). A. VOHAR

## Ustanovna skupščina društva prijateljev NK Hajduk

Iniciativni odbor za ustanovitev društva prijateljev NK Hajduk Split v Velenju obvešča vse ljubitelje tega kluba, da bo ustanovna skupščina v petek, 2. aprila prihodnji mesec ob 18. uri v sejni dvorani skupščine občine Velenje. Skupščine se bodo udeležili tudi predstavniki Hajduka.

Vsi tisti, ki bi radi postali člani društva in se še niso vpisali, bodo lahko to storili na dan skupščine (od 16. ure dalje) v avli skupščine občine Velenje. Letna članarina znaša za dijake, študente, upokojence otroke in gospodinje 20 dinarjev za ostale pa po želji od 35 do 120 dinarjev.

Ljubiteljem Hajduka bodo med drugim na voljo tudi značke, zastave in nalepke. Prijatelji NK Hajduk – vabljeni!

## ● STRELJANJE Za »zlato puščico« sto tekmovalcev

V Murski Soboti je bilo letošnje republiško tekmovanje za „Zlato puščico“ v streljanju z zračno puško. Kar 170 strelcev si je na občinskih prvenstvih z rezultatom boljšim od 530 krogov zagotovilo nastop na tem najbolj množičnem tekmovanju strelcev.

Med njimi je nastopilo tudi sedem strelcev velenjske strelske družine „Mrož“. Zmagal je Kranjčan Frelj s 560 krogi.

Izkazal se je tudi Slovenjgradčan Franc Kušter, ki je z rezultatom 551 krogov dosegel 7. mesto.

Od Velenjčanov je bil najuspešnejši Franjo Žučko na odličnem 11. mestu z rezultatom 545 krogov, Karlo Gril je bil 22. z rezultatom 533, Dragutin Šafarič 25 z rezultatom 531, Dušan Perhač pa 31. z rezultatom 530 krogov.

### ● ODBOJKA

## Uspeh odbojkarjev RŠC

Na področnem prvenstvu srednjih šol v odbojki, ki je bilo v Celju, so bili najboljši odbojkarji Rudarskega šolskega centra Velenje, saj so zmagali v moški in ženski konkurenci.

Tako so se velenjski srednješolci uvrstili na republiško prvenstvo, ki ga bo tako kot lani tudi letos organiziralo šolsko športno društvo RŠC Velenje.

**VRSTNI RED PODROČNEGA FINALA:** Mladinci – 1. RŠC Velenje, 2. Tehniška šola Celje, 3. Gimnazija Celje, 4. Gimnazija Trbovlje;

Mladinke – 1. RŠC Velenje, 2. Pedagoški šolski center Celje, 3. Tehniška šola Celje, 4. Gimnazija Trbovlje

## Občinsko prvenstvo v gimnastiki

V telovadnici osnovne šole Gustava Šiliha v Velenju je bilo 12. marca tekmovalne osnovnih šol v gimnastiki. Nastopili sta dve ženski ekipi in posameznice ter trije dečki kot posamezniki.

Ekipno so se najbolj izkazali tekmovalci iz osnovne šole Gustava Šiliha, sledili pa so jim tekmovalci iz osnovne šole Biba Roock. Med posameznicami so bile zelo dobre: Silva Dobovičnik, Andreja Glavač, Tatjana Pocaž, Metka Andročec, Damjana Veler, Jana Božič, Jasna Pečnik, Erna Zapušek, Bernarda Lukič in Vesna Szabo.

### ● KEGLJANJE

## Velika udeležba

V tovarni gospodinske opreme Gorenje Velenje, potekajo športna in druga tekmovanja po programu, ki ga je sprejela komisija za šport in rekreacijo pri sindikatu in ZSMS. Letos so že uspešno končali prvenstvo med TOZD v odbojki, končuje se liga v košarki, pod streho so spravili dva smučarska tečaja in prvenstvo v veleslalomu, zadnji teden pa so končali tudi prvenstvo Gorenja v kegljanju.

V kegljanju se je na kegljišču hotela Paka pomerilo skupaj 33 žensk in 79 moških, ki so zastopali svoje temeljne organizacije združenega dela. Organizator je tekmovanje dobro pripravil, na

koncu pa je opozoril tudi na težave pri prijavih ekip.

**Rezultati:**  
Ženske: 1. Onič Ljuba (TOZD Elektronika) 184 kegljev, 2. Praznik Jana (Delovna skupnost skupnih služb) 177, 3. Korun Marija (Elektronika) 167, 4. Centrih Olga (Zmrzovalne skrinje) 160, 5. Pacajt Ivica (DSSS) 153, itd. Ekipno: 1. TOZD Elektronika 492 kegljev, 2. DSSS 469, 3. Zmrzovalne skrinje 428, 4. Chrommetal, 5. Servis in maloprodaja, 6. Pralna tehnika, 7. Hladilniki.

Moški: 1. Križovnik (Avtopark) 220 kegljev, 2. Kraiger (Vzdrževanje) 206, 3. Kovačević (Vzdrževanje) 203, 4. Kos (Pralna tehnika) 202, 5. Novak T. (DSSS) itd. Ekipno: 1. TOZD Vzdrževanje 609 kegljev, 2. DSSS 599, 3. TOZD Avtopark 593, 4. Chrommetal 576, 5. Zmrzovalne skrinje 545, 6. Elektronika 530, 7. Hladilniki, 8. Servis in maloprodaja, 9. Keramika, 10. Pralna tehnika, 11. Orodjarna, 12. Stedilniki.

H. Jerčić

## Invalidi tekmovali

V počastitev dneva invalidov so v Žalcu priredili tekmovanje invalidov v streljanju, kegljanju in šahu. Sodelovalo je več kot 200 tekmovalcev iz vse Slovenije. Velenjčani so se najbolj izkazali v streljanju, kjer so osvojili prvo mesto z rezultatom 685 krogov pred Žalcem 668 in Celjem 651 krogov. V kegljanju so zmagali Celjani in prav tako v šahu, kjer so Velenjčani osvojili 5. mesto.

# Le 23 odstotkov predšolskih otrok v vrtcih

Iz pogovora s predsednico Izvršnega odbora občinske skupnosti otroškega varstva Elfrido Ambrožičevo smo sicer zvedeli, da so zadovoljni z dosedanjim delom, čeprav jim resda ni uspelo v celoti uresničiti programa, ki so si ga zadali lani. Njihove skupščine so bile dobro obiskane, precej pa so si tudi prizadevali, da bi okrepili stike s posameznimi krajevnimi skupnostmi, še zlasti zato, da bi jim pomagale uvajati potujoče vrtce. To jim ni povsod uspelo, ker nekatere krajevne skupnosti — tiste, ki vidijo svojo funkcijo še vedno samo v urejanju komunalnih zadev, ne kažejo zanimanja za to.

„Lani smo začeli uvajati tudi novo obliko varstva, to je varstvo na domu. To nalogo smo začeli uresničevati, ker se zavedamo, da še dolgo ne bomo imeli dovolj vrtcev, da bi lahko sprejeli zadostno število otrok do tretjega leta starosti, ki zahtevajo posebne urejene prostore. Varstvo na domu ima tudi nekatere prednosti pred organiziranim varstvom v vrtcu, ker zajame v eni skupini manj otrok, otrok je manj, večja je medsebojna navezanost med njimi ter z varuhinjo, takšno varstvo pa tudi lažje prilagodimo delovnemu času matere.“

V velenjski občini so med prvimi v Sloveniji, ki jim je uspelo to varstvo pravno urediti, pogodbeno sodelovanje pa so doslej sklenili s štirimi občankami. V vrtcih v občini je trenutno 873 otrok, kar je le 23 odstotkov vseh predšolskih otrok — brez otrok do enega leta starosti, kar je rešeno s podaljšanjem porodniških dopustov zaposlene matere.

„Glede na to, da je še vedno veliko otrok ni deležna organiziranega varstva, je naša dolžnost, da razvijamo druge oblike dela z otroci. Med njimi je na prvem mestu uvajanje varstva otrok na domu, organiziranje potujočih vrtcev v čim večih krajevnih skupnostih v občini in pa razvoj občasnih dejavnosti z otroci, ki jih skupnost otroškega varstva spodbuja in financira prek društev prijateljev mladine in vzgojnovarstvenih zavodov v občini.“

Bili smo tudi med prvimi občinskimi, ki so omogočile plačevanje stroškov dnevnega varstva otrok, njihove prehrane in letovanja otrok po diferenciranih cenah. S tem smo se vključili med tiste, ki skušajo konkretno odpravljati socialne razlike v družinah z otroci.“

Med pomembnimi nalagami, ki si jo je skupnost otroškega varstva Velenje zadala v lanskem letu in jo začela že uresničevati, je tudi urejanje otroških igrišč v krajevnih skupnostih.

Skupnost otroškega varstva je lani prejela iz izvenbilančnih sredstev, ki so se prvič zbirala v naši občini po stopnji 0,91, 3,2 milijona dinarjev od delovne skupnosti TGO Gorenje. Prispevek ostalih delovnih organizacij je šel v šolstvo za gradnjo četrte osnovne šole.

V zvezi s tem je predsednica izvršnega odbora občinske skupnosti otroškega varstva dejala, da skupnosti ne ostane niti toliko sredstev, da bi lahko vsaj en vrtce zgradili. Zato so odvisni tudi od samoprispevka, ki ga plačujejo delovni ljudje v ta namen, in od dohodka delovnih organizacij. Zal, skupnost otroškega varstva v letu 1975 teh dodatnih sredstev ni dobila. Tako kljub resoluciji in resničnim potrebam pospešeni gradnji vrtcev tega vprašanja lani nismo mogli bolj odločno reševati. Veliko upanje za nas je novi družbeni dogovor, po katerem bomo zbirali sredstva izključno za urejanje otroškega varstva in šolstva.

## Katere naloge pa si je zadala vaša skupnost v letošnjem letu?

„V krajevni skupnosti Velenje — Center desni breg nameravamo letos začeti gradnjo vrtca za 120 otrok. Vendar so se že na samem začetku pojavile težave zaradi predpisov, po katerih moramo imeti že pred začetkom gradnje stoodstotno zagotovljena sredstva. Zato bo prav gotovo potreben v občini dogovor o prednostnem redu gradnje šole oziroma vrtca, ker za oba vsaj na začetku ne bo denarja. Tudi bančna politika kreditiranja je zelo neugodna za gradnjo objektov v šolstvu oziroma otroškem varstvu. Velenje kot razvita občina namreč nima pogojev za pridobitev kredita pri bankah niti pri skupnosti otroškega varstva, ki kreditira samo gradnjo objektov otroškega varstva in izobraževanja v nerazvitih občinah ter v obmejnih območjih. Kljub temu, da nam ležijo precejšnja sredstva v bankah, zanje ne moremo dobiti več kot en odstotek obresti, poleg tega pa jih ne moremo vezati na določen čas in pridobiti kredit, kot je to omogočeno zasebnemu varčevalcu.“

Po družbenem dogovoru je predvidena gradnja vrtca tudi v Skalah. Vendar se tudi v tej krajevni skupnosti ubadajo z vprašanjem, kje dobiti zdat na začetku denar za gradnjo. Poleg kredita, ki ga nudi Marles za montažni vrtce, Skalčani potrebujejo še 50 odstotkov od celotne vrednosti novega objekta. Tega denarja pa zdaj nimajo, ker bodo gradili vrtce s sredstvi samoprispevka, ta pa se bodo zbirala vse do leta 1980. V enakem položaju so v Topolšici, kjer tako otroško varstvo kot krajani vztrajajo, da se vrtce zgradi v samem kraju, ne glede na to, če se šola ne bo gradila v kraju.“



Vsak dinar, ki ga vložimo v vzgojo otroka, se nam trikrat povrne. Na to ne smemo pozabiti ne kot krajani v krajevnih skupnostih niti kot delavci v delovnih organizacijah

## ● NAŠ ZNANEC

### Lojze Stropnik

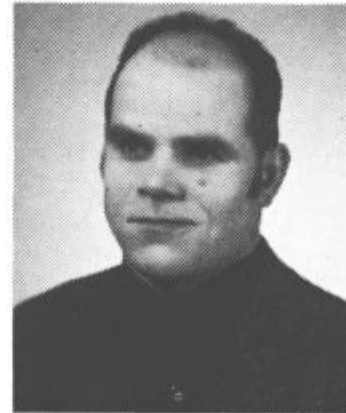
Enaindvajseti marec je dan invalidov. Tudi v naši občini imajo invalidi svoje društvo. Sedaj se, se pogovarjajo, odhajajo na izlete. Zelo radi obujajo tudi spomine na tiste čase, ko so bili tudi oni zdravi. Tudi Lojze Stropnik je član tega društva. Do lanskega leta je bil tudi v upravnem odboru. Imel je zelo veliko dela. Obiskoval je svoje tovariše, jim nosil vabila za seje in podobno. Ko smo se pogovarjali z njim, nam je povedal, da invalidi zelo skrbijo za svoje tovariše.

Rodil se je leta 1928 v Črni na Koroškem kot sin delavca. V družini je bilo deset otrok. Živel so v zelo težkih razmerah. Lojze je moral že zgodaj v službo. Že kot otrok je delal pri kmetih v okolici Črne. Pozneje se je izučil za mesarja. Ko se je pričela vojna, je takoj pričel delati za partizane. Ko pa je prišla v te kraje Štirinajsta divizija, se je priključil Tomšičevi brigadi. Ravno takrat je dobil poziv, da bi moral v nemško vojsko, zato se je takoj odločil, da je šel v partizane, kljub temu da je bil še zelo mlad.

Nekaj časa je bil nato še na Koroškem, Štajerskem, nato pa so se odpravili na Dolenjsko. V neki bitki pri Litiji pa je bil Lojze ranjen v glavo. Dve krogli sta ga oplazili, dva delca pa sta ostala v njegovi glavi. Kasneje je bil ranjen še v roko in nogo. Odšel je v bolnišnico v Ko-

čevski rog, kjer je tudi pričakal konec vojne. Prestal je nekaj večjih operacij. Odstranili so mu krogli iz glave, vendar sta mu poškodovali živec, tako da je leva stran glave „mrtva“. Zato je Lojze dejal, da se nekaterih stvari zelo težko spominja. Tudi sicer ima Lojze veliko posledic. Poleg tega, da težko hodi, ima težave tudi z revmo.

Lojze Stropnik pa je imel vedno veliko voljo do življenja. Ko je bil v bolnici bolan, je vedno upal, da bo še lahko hodil, kljub temu, da vsi v to niso bili prepričani. Dejal je: „Če takrat ne bi imel toliko volje, bi prav gotovo obupal.“



Lojze Stropnik

Po vojni se je Lojze vrnil k staršem v Zavodnje, nato je živel nekaj časa v Šoštanju, sedaj pa ima stanovanje v Velenju. Zase skrbi kar sam, vendar pe je zelo zadovoljen. Pravi, da kar gre, samo da bi bilo tako, kot je sedaj in da bi bil zdrav. Drugače pa je Lojzetu najljubši sprehod po mestu. Zelo rad se udeležuje tudi sej, ki jih ima društvo invalidov, kjer se sreča s tovariši, rad pa jih tudi obiskuje na domovih. Pri tem ga ovira samo noga, ki mu ne dovoli, da bi hodil toliko, kot bi hotel.



Jože Zager: „Če bi vsakdo prijel za delo in ga izvrševal z malo več odgovornosti, bi o nagradah sploh ne govorili.“

## Slavljenec iz Topolšice

Jože Zager je vsa leta od ustanovitve gasilskega društva v Topolšici aktiven član. Pravzaprav je eden od ustanoviteljev tega društva. Član te organizacije je torej že kar petinštirideset let in prav zato ni nič čudnega, da ga v tem kraju poznajo vsi pod imenom „gasilski Jože“. Jože je bil poveljnik gasilskega društva v Topolšici kar devetindvajset let. O njegovem aktivnem delu pa pričajo priznanja ter uspehi tega gasilskega društva kot tudi odlikovanja republiške gasilske zveze in občinske gasilske zveze.

Jože Zager pa ni le gasilec. V osemdesetih letih ga je doletelo vse, kar se se človeku lahko pripeti. Prebrodil je težave obeh vojn, bil je zaveznik partizanov, zaposlen v bolnišnici v Topolšici prav med okupacijo,

pozneje pa v tovarni usnja v Šoštanju.

Jože je najbolj ponosen na odlikovanje predsednika Tita, ki ga je dobil leta 1965, o diplomah in nagradah pa sicer sploh ne govori. Pravi, da je največja nagrada delo in uspešni rezultati. Dodal je še: „Če bi vsakdo prijel za delo in ga izvrševal z malo več odgovornosti, bi o nagradah sploh ne govorili.“

Prejšnji petek, so se zbrali v gasilskem domu v Topolšici gasilci. Vsi so stisnili najstarejšemu članu roko in mu čestitali k visokemu življenjskemu jubileju. Kot spominček pa je prejel lesen kip gasilca, ki ga je Jože Zager ponosno stisnil k sebi. Podarili so ga prijatelji, gasilci, katerih velik vzornik je bil in ostaja pri vsakem delu še danes. J. Miklavc

## ● AKTUALNA NOVICI

### ● USKLAJEVALNI POSTOPEK

Na seji skupščine regionalne skupnosti Ravne na Koroškem, bila je 23. marca v Dravogradu, so ugotovili, da so občinske zdravstvene skupnosti Dravograd, Mozirje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec sprejele prispevno stopnjo v višini, kot jo je predlagala regionalna skupnost. Občinska zdravstvena skupnost Velenje na seji 22. marca zaradi nesklepčnosti o predlogu ni zavzela dokončnega stališča. Že pred tem pa so v Velenju ugotovili, da bi bilo mogoče z 0,27 odstotno nižjo prispevno stopnjo zbrati potreben denar za uresničitev programa zdravstvenega varstva in seveda s tem za toliko razbremeniti velenjsko gospodarstvo. To mnenje Velenjčani utemeljujejo tudi s podatkom, da bodo za 17 odstotkov porasli osebni dohodki v Saleški dolini, v drugih občinah pa za okrog 6 odstotkov manj. Zato je skupščina sklenila začeti z usklajevalnim postopkom za določitev enotne stopnje prispevka.

## Obveščanje v podjetju »Vino«

Trgovsko podjetje „Vino“ Smartno ob Paki se je prejšnji teden priključilo tistim delovnim organizacijam v občini Velenje, kjer sproti v pisni obliki obveščajo delovno skupnost. Začeli so izdajati „Obveščevalca“.

V prvi številki so objavljeni podatki o gospodarstvu in preteklem letu, predstavljeni so investicijski načrti za leto 1976, prebrati je mogoče tudi prispevke o problemih skladiščne službe in transporta, o sindikatu in njegovem pomenu, objavljeni pa so tudi sklepi zadnje seje delavskega sveta delovne organizacije.

Uredniški odbor je v uvodniku v prvi številki „Obveščevalca“ izrazil željo, da bi prav vsi zaposleni nenehno bogatili vsebino „Obveščevalca“ in njegovo aktualnost.

### ● V GALIPU NOV DIREKTOR

Delavski svet delovne organizacije Galip Šoštanj je na 23. redni seji — seja je bila 15. marca — imenoval novega direktorja. To je Vladimir Leban, inž. organizacije dela, ki je zaposlen v tovarni gospodinjstke opreme Gorenje. Novo delovno mesto bo nastopil v začetku prihodnjega meseca.

## Med preprirom ga je zabodel

Pred stanovanjsko hišo Hermana Štrigla je prišlo v noč od 20. na 21. marec do prepira med Hermanom Štriglom in Zlatkom Terzičem. Med preprirom je Štrigl z bajoneto zabodel Zlatka Terziča, ki so ga pripeljali v bolnico Slovenj Gradec. Imel je težje telesne poškodbe, sedaj pa je že izven življenjske nevarnosti.

### ● NESREČA NA GRADBIŠČU

Ta ponedeljek je prišlo na gradbišču termoelektrarne v Šoštanju do težje nezgode. Nekaj pred dvanajsto uro se je hudo telesno poškodoval Abdulah Jakupovič. Pri premeščanju desk iz ene na drugo etažo je zdrsnil sedem metrov globoko. Dobil je težje poškodbe na glavi in je v življenjski nevarnosti.

### ● NEPRIMERNA HITROST

Voznik motornega kolesa Smajl Halilović je 6. marca letos polagal šoferski izpit. Ko je pripeljal pred stavbo AMD v Velenju je zaradi neprimerne hitrosti in neizkušenosti trčil v parkirani avtomobil CE 776-71. Pri trčenju si je voznik Smajl Halilović zlomil levo nogo. Škode je za okoli 3 000 dinarjev.

### ● NI SE PREPRIČALA

V bližini trgovine Varteks v Velenju je imela 12. marca parkiran svoj avtomobil Hilda Tepež. Ko se je vključevala v promet, se ni prepričala, če je cesta prosta, ampak je enostavno zapeljala nanjo. V tem času pa je z desne strani pripeljal voznik osebnega avtomobila CE 281-39. Škode je za okoli 1 000 dinarjev.

### ● IZSILIL PREDNOST

Po Prešernovi cesti v Velenju je peljal 12. marca Ivan Gusič. V križišču s Kidričevo cesto je spregledal voznika osebnega avtomobila CE 655-11, Stanislava Kranjca, ki je pripeljal z njegove leve strani. Vozili sta v križišču trčili, kljub temu, da je Kranjc s svojim vozilom močno zaviral. Telesnih poškodb ni bilo, škode pa je za okoli 5 000 dinarjev.

### ● PADLA PO CESTI

Po stranski spolzki cesti je pripeljala 14. marca letošna voznica kolesa s pomožnim motorjem na asfaltno cesto v Podkrajju. Pri zavijanju v desno je voznico zaneslo in je padla po vozišču. Pri padcu je dobila lažjo telesno poškodbo.

### ● TRČIL V OGRAJO NADVOZA

Po cesti Mozirje — Šoštanj je peljal 15. marca voznik osebnega avtomobila Jakob Holešek. V vasi Skorno je vozil po sredini ceste in pri viaduktu železniškega nadvoza srečal voznika osebnega avtomobila CE 585-00 Milana Valenčaka, ki je vozil iz Mozirja po skrajni desni strani ceste. Ker je bila zaradi nadvoza srečanje nemogoče in ker je Holešek pripeljal po njegovi strani ceste, je začel zavirati in skušal preprečiti trčenje. Zaradi mokre in na robovih zasnene ceste, ga je začelo zanašati in je tako zapeljal na levo stran cestišča ter trčil v ograjo nadvoza. Škode na vozilu je za okoli 2 000 dinarjev.